

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glid. na leto.

Letnik X.

V Ljubljani, oktobra 1893.

10. zvezek.

Praznik sv. rožnega venca.

I. Marija — Kraljica trojne cerkve.

»Kraljica svetega rožnega venca!
Prosi za nas!« Lavr. lit.

Kedar molimo apostoljsko vero, izrekamo vmes neke besede, ki kratko pa določno obsegajo vso daljšo molitev sv. rožnega venca, in zopet ves sv. rožni venec je najlepše pojasnilo onih malih besed. Menim v devetem členu besede: *Verujem v občestvo svetnikov*. Saj je znano, da razločujemo trojno cerkev: zmagoslavno, vojskujočo se in trpečo cerkev. Ko molimo sv. rožni venec, obračamo se mi udje vojskujoče se cerkve na zemlji do zmagoslavne v nebesih, da bi od ondot prejeli pomoč v vseh dušnih in telesnih potrebah; poleg tega pa ne pozabimo tudi trpeče cerkve, torej molimo vmes: „Usmili se vernih duš v vicah!“

Na tri božje pokrajine je razdeljena cela cerkev, družni pa vse tri pokrajine v duhovno vez zopet ona, ki jo v sv. rožnem vencu v eno mer pozdravljamo: „Češčena Marija.“ Kakor je njen Sin vrhovni poglavar in kralj svoje cerkve, tako je Mati božja Gospa in Kraljica svete cerkve. In kakor jo po pravici kličemo *Kraljico svetega rožnega venca*, tako jo ravno vsled tega moremo imenovati tudi *Kraljico trojne cerkve*. Poslušajte! Pokažem vam danes Marijo I. Kraljico zmagoslavne cerkve, II. Kraljico vojskujoče se cerkve in III. Kraljico trpeče cerkve.

Marija, sveta božja porodnica, razodeni se nam, kako si ti v trojni cerkvi naša gospa, naša srednica, naša besednica, naša pomočnica!

V cerkvi sv. Avguština v Rimu je stara podoba Matere božje, ki jo je menda naslikal sv. Lukež. Napisano je na njej: „Dei mater, coeli gaudium, terrae auxilium, purgatorii solatium, ora pro nobis!“ Božja Mati, nebes veselje, zemlje pomoč, vic tolažba, prosi za nas!

Pač ni mogoče lepše in krajše izraziti časti in moči in oblasti Marijine. Poglejmo najprej njeno čast nebeško, pogledjmo, kako je ona I. Kraljica zmagoslavne cerkve v nebesih.

Zmagoslavna cerkev je družba vseh angeljev in vseh svetnikov in vseh izveličanih v nebesih pri Bogu vekomaj kraljujoča. In kako je Marija njihova Kraljica?

Tisti angelji, ki so ostali Bogu zvesti, pripoznali so Kristusa svojega Gospoda in Kralja, kakoršen jim je bil takrat razodet, da se včloveči iz Marije Device. Pa tudi Marija jim je bila razodeta, zato so tudi njo pripoznali za svojo Gospo in Kraljico, ker so pripoznali njenega Sina. Tako učita sv. Tomaž Akvinski in sv. Janez Damaščan. Neki svetnik nam navaja sv. Mihaela v imenu vseh drugih tako-le govorečega: „Kar smo obljubili Bogu, predno je vstvaril ta svet, to obljubimo sedaj tudi tebi, o Marija, v tej uri to potrjujemo ter te sprejmemo svojo Kraljico!“

Po izgledu angeljev so častili svojo Kraljico Marijo tudi apostelnj. Saj je bila v življenju njihova učenica, sotrudnica pa pomočnica. Ona je namreč globočje kot vsi apostelnj poznala skrivnosti božje in bistvo vseh stvari. Dalje so jo častili in jo časté vsi sveti mučenci svojo Kraljico. Zaslužila si je ta prečastni pridevek pod svetim križem, kjer je v svojem srcu čutila vse to, kar je njen Sin strašnega trpel na sv. križu. Sveti Bernardin Sijenski pravi, da bi vseh stvari bil konec, ko bi se Marijine bolečine med vse razdelile. — Marijo svojo Kraljico časté sv. spoznovalc. Po besedi svetega Ambroža je ona učenica vseh čednosti; zato je bilo potrebno, da je bila pobožnim učenjakom po visocih šolah, pridigarjem na prižnicah, puščavnikom v samoti *sedež modrosti*, sv. gorečnosti in pobožnega premišljevanja. — Marijo časté svojo Kraljico sv. device; zakaj le ona je mimo vseh družih dopadla Gospodu, in prva je ona po mislih sv. Ildefonza obljubila Bogu sv. čistost.

Kristijanje! Če bi vas vse skupaj, če bi vsacega posameznega vprašal: Ali želiš tudi ti priti h Kraljici nebeški . . ? vsak bi mi odgovoril, da bi rad, srčno rad prišel k njej. Toda, ljubi kristijan, če ti zares hrepeniš po tem, izvoli si jo tudi Kraljico svojega srca, da boš le to mislil, le to želel, le to govoril in delal, kar bi Marija gotovo mislila, želela, govorila, delala na tvojem mestu. Ona

se imenuje *vrata nebeška*; zato pravi kardinal Hugo: *Veliko je svetnikov v nebesih po njenem posredovanju, kateri bi nikdar tam ne bili, ko bi ne bili prišli ravno skozi ta nebeška vrata.*

II. Poleg tega, da je Marija Kraljica zmagoslavne cerkve v sv. nebesih, je ona tudi Kraljica vojskujoče se cerkve na zemlji. Vojskuje se sv. cerkev na zemlji, kakor se dostikrat bori mal čolniček z morskimi valovi; vojskuje se, kakor zvrstena vojna proti vidnim in nevidnim sovražnikom. Pri tem pa hrepeni kakor popotnik v tujini po pravem domu. Te cerkve udje smo mi, v dušnih in telesnih nevarnostih, v križih in nadlogah, v žalosti in britkosti vojskujoči se do smrti. Kam naj se tako zbegani zatečemo? Kam drugam, kakor pod Marijino mogočno varstvo, k njej, ki se ni sramovala, kakor bi se bila marsikatera, sprejeti nas za svoje otroke govoreča z Izaijem (49, 15.): *Ali more žena pozabiti svoje dete, da bi se ne usmilita sinu svojega telesa? . . . To velja za življenje naše, to velja še bolj za smrt našo.*

Nemškemu viteškemu redu, ki je bil leta 1190 v Jeruzalemu ustanovljen in v Marijino varstvo izročen, dana je bila pozneje naloga, da na severnem Pruskem brani kristijane zoper sosedne malikovalce. Hude boje so imeli večkrat prebiti krščanski junaki, zlasti še, ker so bili maloštevilni. Kar pa jih je navdajalo s posebnim pogumom in tolažbo, bilo je to, da so nosili v vojski najsvetejši zakrament s saboj ter so se smeli vselej pred začetkom boja pokrepčati z angeljskim kruhom. Zato je kar čudno, kake junake so se večasih skazali. Nekikrat pa bi bil kmalu kelih z Najsvetejšim prišel malikovalskim Litavcem v roke. Že so padli skoraj vsi vitežki bratje, tedaj pa vojvoda naroči mlademu vitezu Otonu Biljskemu, naj le za eno Češčenamarijo dolgo še zadržuje sovražnike, da v tem kratkem času na čilem konjiču odjaše z Najsvetejšim v varno zavetje. Mladi vitez samo pokima in se pogumno postavi v bran, med tem pa vojvoda odjaše. Litavci napadejo mladega junaka, vitez Oton Biljski pa začne moliti Češčenamarijo, toda ne samo z ustni, ampak tudi z mečem, da pri vsaki besedi pade pagan. „Češčena Marija“ reče, ter odseka glavo poglavarju; „milosti polna“, in zastavonošo pobije na tla; „Gospod je s teboj“, in tretjega zabode na konju; „blažena si med ženami“, in četrtega poseka. Toda v tem trdem boju dobi tudi on marsikak hud vdarec. Iz mnogo ran krvavi in slednjič se sesede še njegov konj. Sedaj je po njem! O ne! bojuje se še na tleh srčno moleč Češčenamarijo dalje, dokler ne pride do prošnje: „Sedaj in ob naši smrtni uri.“ Tedaj se zgrudi krvaveč in bled na kup mrličev. Hoče izreči še „Amen“, toda ne more več; njegova usta molčé, njegovo srce ne bije več, a povelje je spolnil. Najsvetejši zakrament je bil rešen in Litavci so tudi začeli se odmikati. On pa, ki se je s Češčenamarijo bojeval za Najsvetejšega, izrekel je „Amen“ v nebesih.

Kristijanje! Če tudi mi nimamo ravno tacega krvavega boja zbojevati, vendar zoper sovražnike naše duše, da njo spravimo v varnost, je boj neprestan. Kako dobro je, da tudi mi zoper hudobnega duha, lastno meso in zapeljivi svet gremo s Češčenamarijo v boj.

Kakor je Marija za posamne ude svete cerkve mogočna Kraljica, tako je tudi celi cerkvi na zemlji. Povem vam še dva, tri izgleda.

Ko je cesar Julijan, odpadnik, sklenil krščansko vero do čistega potrebiti iz svojega cesarstva, postil se je veliko in molil pogostokrat sv. Bazilij, škof cezarejski, v Marijini cerkvi s svojim ljudstvom vred. In glejte! Zamaknil se je ter ugledal Marijo pred božjim sedežem prosečo za sv. cerkev. Potolaživši jezo božjega Sina, poklicala je svetega mučenca Merkurija, čegar truplo in orožje je bilo shranjeno v ondotni cerkvi, ter mu velela, naj ubije cesarja Julijana, vojskujočega se tedaj v Perziji. Kakor ukazano, tako storjeno! V ravno tej uri je izginilo orožje sv. mučenca iz cerkve, kmalu potem je bilo zopet tu, toda krvavo. Izvedelo se je pozneje, da je bil Julijan ravno tisto uro preboden s sulico po nekem neznancu, ki ga pozneje niso nikdar več videli.

Ko je bil sv. Janez Zlatoust pregnan s škofovskega sedeža, prikazala se je presv. Devica Cirilu, patrijarhu aleksandrijskemu, ter ga pozvala, naj se potegne za nedolžnega Zlatousta. In res je potem kmalu bil rešen, in zopet se je povrnil mir v ondotne kraje, v vshodno cerkev.

V zapadni cerkvi se je skazala Marija Kraljico ob času cesarja Friderika II., nemškega cesarja, ki se je bil spravil kar nad Rim, od druge strani pa so Turki napadali krščanske pokrajine. Videl je tedaj sv. Dominik, v pristrčni molitvi zamaknjen, kako Kristus kristijanom silno žuga ter strele meče proti grešnikom. Toda Marija je klečé prosila pred Jezusom, naj prizanese človeškemu rodu. In zgodilo se je tako. Kmalu potem se je povrnil mir v sv. cerkev, krivoverci po Francoskem in Nemškem so bili zatrti. Turki s Španjskega pregnani.

Pa kaj vam hočem navajati daljne izgleda, kako se je Marija skazovala mogočno Kraljico sv. cerkve, ostanimo kar pri današnjem prazniku, ki je preočividni dokaz, kako Marija varuje sv. cerkev.

Leta 1571, dné 7. oktobra je prišlo do morske bitve med Turki in kristijani pri Lepantu. Turkov je bilo kot listja in trave. Zjutraj ob 8. uri natakne poveljnik krščanskega brodovja Don Juan Avstrijski na svojo ladijo bojno zastavo s sv. križem, podarjeno po sv. očetu Piju V. Pogumni klici: „v boj, v boj!“ zadoné do neba. Kristijani kličejo na pomoč Kraljico nebeško, Turki pa svojega preroka. Mogočna nebeška gospa izprosi zaželeno pomoč. Zmagal je sv. križ nad polumesecem. Prištevati se sme ta bitva najstrašnejim, kar jih je kdaj bilo na morju. 210 turških ladij so naši vzeli ali pa potopili, le 40 jih je ubežalo. Na zaplenjenih ladijah so dobili kupe zlata in

12.000 krščanskih vjetnikov, ki so bili z železjem prikovani na ve-slarske klopil! Don Juan Avstrijski je romal potem zahvalit se ne-beški Kraljici v Loreto, ž njim so romali tudi rešeni vjetniki, da podaré Mariji svoje okove. Iz teh so napravili železno omrežje pri kapelah v lavretanski cerkvi. Zastava iz te vojske, bela in modra, se more videti v cesarskem arzenalu v Pulju.

Ko se je bila ta odločilna bitva, sklepal je papež Pij V. svoje roke, kakor nekdanj Mojzes in Onija, v goreči molitvi proti nebu. Kar prejenja sv. oče s svojo molitvijo, odpre okno in pade na kolena ter hvali Boga, ki mu je ravnokar razodel, da je Marijina prošnja uslišana, uslišane tudi prisrčne molitve rožnivenških bratovščin, ki so se v velikanskih procesijah zatekale k Mariji, Kraljici nebeški. V hvaležen spomin na to je ta papež vpletel v lavretanske litanije prošnjo: *Pomoč kristijanov, prosí za nas!* ter ukazal poseben praznik v čast „Mariji zmagovalki“. Papež Gregorij XIII. pa je ta praznik strnil s praznikom sv. rožnega venca ter postavil ga na prvo nedeljo v oktobru. Papež Klemen XI. je praznik sv. rožnega venca zapovedal za vso cerkev, sedanji papež Leon XIII. pa ga je povzdignil med praznike višje vrste. Tudi praznik Marijinega imena se je začel po zmagalki nebeški.

Od Marije, Kraljice vojskujoče se cerkve na zemlji, obrnem se sedaj do vas, verni poslušalci! Povzdigujte k njej svoje roke in svoje srce v sedanjih hudih časih. V Rimu so sv. oče jetnik v lastni hiši, nikamor si ne upajo po mestu, še manj iz mesta. Na Laškem, Francoskem in Ruskem preganjajo katoliške duhovnike, redovnike iztiravajo iz samostanov, cerkveno premoženje ropajo. Krivi, protikatoliški nauki se širijo po vseh teh deželah, posebej še po Nemškem, pa tudi po naši Avstriji, več ali manj. Življenje po sv. veri peša vedno bolj po vsej Evropi, samo na Angležkem pridobiva katoliška vera vedno več tal. Tudi med vernimi Slovenci, tudi po naših krajih po-jema zadnjih 20 let živi verski duh vedno bolj. Če pa vendar v naši državi, če posebej med Slovenci še nismo tako daleč, da bi sv. cerkev kar očitno in z nasilstvom preganjali, imamo zato gotovo v prvi vrsti zahvaliti ravno Kraljico sv. cerkve in varhinjo našega cesarstva. Nad nami Slovenci razprostira Marija še posebno skrbno svoj ma-terin plašč zlasti zaradi tega, ker so jo naših očetov očetje in naši očetje tako vneto in tako zaupljivo častili po neštevilnih oltarjih, po stotinah romarskih in navadnih cerkvâ in visocih gorâ.

III. Marija je slednjič tudi Kraljica trpeče cerkve v v i c a h. Trpeča cerkev je tisti pretužni kraj, tista grozna ječa, kjer se verne duše očiščujejo svojih malih grehov ali pa zadostujejo še zato, ker so se premalo spokorile v življenju.

Bilo je na Francoskem za vlade Ludovika Filipa, ko je neki vjetnik sedel v tamni ječi, noč in dan premišljuje, kako bi prišel iz ječe. Pa kakor je prevdarjal, pot pomiloščenja se mu je zdel še najgotovejši. A na koga naj se obrne? Na kraljevem dvoru je živela takrat odlična gospa, mogočna in vplivna, dovolj, da mu izprosi rešitev. Na to vzvišeno gospo se torej obrne s pisano prošnjo, v katero postavi besede: „Milostljiva gospa! Dne 25. t. m. preteče ravno sto tisoč ur, odkar sem v ječi; preostane mi še ravno dvakrat sto tisoč ur prebiti in pretrpeti v ječi.“ Kako ginljiva in zgovorna je ta prošnja! Sto tisoč ur! Stel jih je torej, kakor šteje kdo v dolgi žalostni noči, ko mu hude bolečine ne pusté spati, posamezne udarce oglašajoče se ure. Če je bila katera reč zmožna, da gine srce one gospe k usmiljenju, bile so gotovo te in take besede.

No, prav je, da v vicah ni ure in da tam časa ne štejejo tako, kot pri nas po urah in minutah; kako ogromne številke bi sicer izvedeli o ubozih dušah v vicah, odkar in doklej morajo trpeti! Mnogo jih je po mnenju sv. Terezije, ki bodo trpele do sodnega dne, da pretrpe časno kazen, pa še to-le po milosti božji, ker sicer bi bile obsojene v „dosmrtno“ ječo, t. j. v večno pogubljenje. Kako pač skušajo nastopiti pot pomiloščenja obračaje se k Materi usmiljeni, da zanje prosi! In ali naj bodo njihove prošnje zastonj? Kateri otrok pa se telesni materi naj bolj smili? Ali ne tisti, ki je bolan? Bolne pa so, hudo bolne vse duše v vicah. Marija je sveti Brigiti sama razodela to-le: „Jaz sem Kraljica nebeška, jaz sem mati milostna, veselje pravičnih, pribežališče grešnikov; in ni muke in bolečine v vicah, katere bi jaz s svojo pomočjo ne polajšala in ne ohladila.“ Drugikrat jej je zopet rekla: „Jaz sem mati vseh, ki so v vicah.“ Še eno primeri.

Leta 1094 je bila blizu mesta Laon na Francoskem obsojena na ogenj neka ženska zaradi skrivnega umora. Peljano na morišče vodi pot mimo cerkve Matere božje. Stopi v svetišče in tam na kolenih priporoča svoj smrtni boj v brambo Devici Mariji. Nato v znamenje, da se resnično kesa svojih grehov, očitno razglasi svoje grehe pred vsem ljudstvom. Prišedšo na morišče vržejo na ogenj in vržejo jo zopet in zopet, toda ogenj, če tudi velik, se je noče prijeti. In če tudi po grmadi posuvajo smolo in žveplo, vendar ogenj niti njene obleke ne vžge. Ljudstvo se strahom čudi temu nedoumnemu dogodku. Udere jo v tolpah proti Marijini cerkvi z ono žensko vred zahvaljevat Božjo porodnico za tolik čudež.

Predragi v Kristusu! Od te ženske obrnite sedaj svoje oči k verni duši v vicah, ki je obsojena na ogenj pravice božje, ne človeške. Če je mogla premogočna Kraljica nebeška oni zemeljski ogenj tako utolažiti, da ženski ni škodoval prav ničesar, mogla bo tudi ognjeno kazen v vicah tako polajšati, da bo dodala od svojega za-

služenja, kar primanjkuje ubogi duši. Sveta Brigita je slišala neki-krat Jezusa kažočega na Marijo izreči besede: „Ta je moja Mati in tolažnica vseh, ki so v vicaĥ.“

Kristijanje! Ne pozabimo, da je nam, še živim udom sv. cerkve, dolžnost moliti za verne rajne, zlasti pa za svoje stariše, brate in sestre, in ne samo na vernih duš dan. Kličimo pogostokrat s svetim Bonaventuro: *Prosimo te, o premilostna Devica, da tem, katere v vicaĥ očiščuje ogenj, izprosiš hladila!*

Čudil bi se človek in marsikdo je že popraševal, zakaj evangelisti tako malo povedó o Mariji. Zakaj n. pr. tako malo omenjajo njene neprimerne lepote, dušne in telesne, njene neomadeževane čistosti, njene goreče ljubezni, njene najoŹje edinosti z Bogom? Obširneje so pisali o Mariji Magdaleni, o Caheju, o sv. Matevžu, o Samaritanki in drugih. Ali mar ni bilo vredno tudi Marijiniĥ čednosti nam v izgled popisati natančniše, in njenih posebnih lastnosti bolj razglasiti? O pač, bilo je vredno, bilo. Toda Marija sama skoraj ni mogla razumeti svoje velikosti, in zato je kar skupno izrekla, da *jej je velike reči storil On, ki je mogočen, in sveto njegovo ime.* (Luk. 1, 49.) Katere so tiste velike reči? Marija se sama pri sebi čudi, jaz pa jkratko ponovim izmed velicĥ reči tri največje: V tem trenutku, ko e postala Mati Sina boŹjega, postala je mati, gospa, kraljica zmago-slavne cerkve v nebesih, vojskujoče se na zemlji in trpeče v vicaĥ.

In ti, kristijan, kadar premišljuješ Marijo Kraljico nebes, prosi jo, da te z boŹjo milostjo privede v sv. raj! Ko se je spominjaš Kraljice sv. cerkve v tej solzni dolini, prosi jo, da te ne zapusti v skušnjavaĥ in v smrtnih težavaĥ. Ko jo slednjič na pomoč kličeš Kraljico trpeče cerkve, priporoči se jej, da tebi, če že ne pogasi precej tega ognja, pa vsaj olajša trpljenje v vicaĥ! Amen.

Val. Bernik.

2. Sv. roŹni venec je dobra molitev in kako jo moliti?

Moje cvetje je častljiv sad.

Sir. 24, 13.

Mnogovrstne so cvetlice, katere zaljšajo zemljo od prve pomladi do pozne jeseni. Nekatere razveseljujejo oči z živobarvnim cvetjem, druge razširjajo prijeten duĥ, še druge so nam zdravilo v raznih boleznih. Včasih so ljudje verovali, da raste neka čudezna cvetlica, katera varuje vsakega sovražnika in ozdravi sleherno bolezen. To je

sicer le prazna vera, ker pregovor pravi, da zoper smrt ni zrasla nobena roža; vendar pa je gotova resnica, da nebeški Oče v svoji dobrotljivosti in usmiljenosti skrbi ne le za blagor naše duše, ampak tudi za blagor telesa, in da je zavoljo tega mnogim cveticam podelil veliko zdravilno moč. —

Poznam pa, preljubi v Kristusu! neko cvetico v vrtu sv. cerkve, katera ima res veliko, čudežno moč. Kar sem o tej cvetlici slišal, bral in skušal, kar vam bom o nji povedal, nikakor ni prazna vera, ampak je gotova resnica. Ta cvetlica, spletena v lep venec, ni le krasno lepoticenje v roki kristijana, ampak mu je tudi zveličalen pomoček za dušo, mogočno orožje zoper vsacega sovražnika. Cvetica, katero mislim, vam je dobro znana, je „Češčena Marija“, in ta krasna cvetka, povezana v lep venec, se imenuje Rožni venec. Kaj vam hočem tedaj zopet danes povedati o rožnem vencu? Dvojno: 1. rožni venec je dobra molitev, 2. kako moramo rožni venec dobro moliti?

I. 1. Rožni venec je dobra molitev, če pomislimo njen začetek. Kako se je začel rožni venec, vam je znano. (Legenda o sv. Dominiku. . . .) Rožni venec je tedaj molitev, ki se ni na zemlji začela, ampak visoko gori v nebesih prav blizu trona božjega; molitev, katere ni kak človek zložil, ampak sama Mati Božja, zato se sme po pravici imenovati „darilo njenega ljubečega srca“. Zato je tudi sv. papež Gregor XIII. naravnost oznanil vsemu svetu, da je rožni venec po božjem navdihnenji vpeljan med kristijani.

2. Rožni venec je lepa molitev, če pogledamo, kaj ima v sebi. Kaj pa obsega rožni venec? Tudi to vam je dobro znano. Sv. rožni venec obsega apostoljsko vero, Očenaš in 150 Češčenamarij, med katere se vpletajo za premišljevanje visoke skrivnosti iz veselega, žalostnega in častitljivega življenja Jezusovega in njegove presvete matere Marije. Sv. rožni venec tedaj združuje v sebi najlepše, najsvetejše, najstarejše, zares nebeške molitve, katere imamo v katoliški cerkvi. Skrivnosti Jezusovega in Marijinega življenja, katere pri tej molitvi pobožno premišljujemo, so tako ganljive in vzvišene, da morajo naše srce k Bogu povzdigovati; obujajo nam vero, potrjujejo upanje, oživljajo ljubezen; spomin potrjujejo, pamet razsvetljujejo, voljo mečijo; proti nebesom vodijo naše misli, naše besede, naša dejanja. Sv. rožni venec je tedaj najboljša, predraga in prezala molitvena knjiga, ker ima v sebi najlepše, najboljše, najmočnejše molitvice, ker ima za vse ljudi zveličalne nauke in premišljevanja. Ta knjiga je pisana za vse potrebe, za vse ljudi, učene in neučene, za stare in

mlade, za menihe, nune in med svetom živeče ljudi, za škofe in mašnike tako dobro kot za otroke. To knjigo vsakdo lahko s pridom rabi, še celo tak, ki brati ne zna, in vrh tega je med vsemi knjigami najcenejša.

Kako je vendar to, da slaboverni, mlačni ljudje to lepo molitev tako zaničujejo in pravijo, da je pusta in dolgočasna molitev, da je le za priproste, nevedne, kmetiške ljudi, ne pa za učene in gosposke. O takih se pač lahko reče, kar pravi sv. apostol Juda Tadej: „Oni preklinjajo, česar ne vedó“. Zato vam rečem: Vi dobri, priprosti kmetiški ljudje, le ostanite stanovitni pri svojem rožnem vencu, le trdno ga v roki držite. Kmalo se bo pokazalo, kdo bo prej našel pot proti nebesom, priprosti ljudje z rožnim vencem, ali tako imenovani olikani in gosposki brez njega. Ako pa hočete vedeti, od kod prihaja toliko zabavljanja zoper to lepo molitev, vam kmalu lahko povem. Vse to, kar govorijo brezbožni jeziki, prihaja od enega, kateri boljši vé in pozna mogočnost rožnega venca, kakor vsi olikanci, namreč od hudiča, za katerega je rožni venec strašen bič, ki ga tepe in v strahu ima, kar bote kmalu slišali.

3. Rožni venec je dobra molitev, če pomislimo njegovo zveličalno moč. Ko bi hotel natančneje popisovati, koliko je sveti rožni venec že dobrega storil v katoliški cerkvi, bi ne prišel kmalu do konca. Zato naznanjam samo v dveh besedah njegovo moč in rečem: Sv. rožni venec je za krščansko ljudstvo močno orožje in velik zaklad. —

a) Rožni venec je močno orožje zoper vidne in nevidne sovražnike vsega krščanstva, kakor tudi posameznega kristijana. Najprvo je bil rožni venec mogočno orožje zoper krivoverce, ker več kot 100.000 trdovratnih krivovercev je samo sv. Dominik s to molitvijo pripeljal nazaj v naročje sv. katoliške cerkve. Sv. rožni venec je premagal mogočne vojske nevernih Turkov. Slavna zmaga majhne krščanske vojske čez ogromno turško vojsko pri Lepantu l. 1571, kakor tudi zmaga cesarja Karola VI. čez Turke pri Petrovaradinu je bila sad in vspeh goreče molitve rožnega venca. Zavoljo tega sta papeža Gregor XIII. in Klemen XI. v zahvalo in večni spomin zapovedala praznik sv. rožnega venca za vesoljno katoliško cerkev. Sv. rožni venec je celim deželam ohranil katoliško vero. Da je Španjska do današnjega dneva ostala katoliška dežela, je nekdanja slavna visoka šola v Salamanci očitno priznala molitvi rožnega venca. Tako tudi lahko rečemo, da naša kranjska dežela se mora le molitvi rožnega venca zahvaliti, da je ostala čista katoliška dežela. Rožni venec, ka-

terega so naši predniki vedno visoko čislali in radi molili, je obvaroval našo ljubo domovino luteranske krive vere, ki se je tudi v naši deželi pred 300 leti predrzno širila. Rožni venec je osrčeval naše hrabre prednike, da so v mnogih krvavih bojih junaško se borili zoper grozovitne Turke, ki so tolikrat pridrli v naše kraje, in je obvaroval našo domovino, da ni postala tužna turška pokrajina.

Slednjč je sv. rožni venec kristijanu mogočno orožje tudi zoper nevidne sovražnike, zoper duhove teme, zoper satana. Velik križ je za nas, da nikjer in nikoli nismo varni pred to strašno peklenko pošastjo, pred hudobnim duhom. Noben praznik mu ni tako velik, noben kraj tako svet, nobeno vreme tako slabo, noben kraj tako pust, da bi ne hodil duše ropat. Pride v strašne puščave afrikanse, kakor v velika mesta Evrope; stopi čez tihi prag samostanski, kakor tudi v sijajne palače velikašev. In ko bi bil ti nedolžen otrok kot sv. Stanislav, sv. Alojzij, ali sv. starček kot Alfonz Ligorij, ne boš odšel njegovemu zalezovanju. Kaj je početi v tej nevarnosti? Kako se boš branil pred tem silnim, nadležnim sovražnikom? — Moli sv. rožni venec, moli ga vsaki dan, moli ga pobožno, spodobno in zbrano; nosi vedno sv. rožni venec s seboj, imej ga pri sebi po noči, kadar počivaš, in obljubim ti, da bodeš kmalu spoznal, kakor toliko drugih, in rekel: Resnično, jaz bi ne bil verjel, da je rožni venec za satana tako strašen bič.

b) Sv. rožni venec je pa tudi neskončen zaklad za dušo kristijana, ki ga pobožno moli. Hiša, kjer se vsaki večer skupno pobožno moli rožni venec, bo poštena, bogoljubna krščanska družina, v kateri hišni oče in mati z božjo pomočjo vestno spolnujeta svoje težavne dolžnosti, otroci pa jima veselje delajo z bogoljubnim življenjem. — Kristijan, ki rad moli to lepo molitev, bo stopal od čednosti do čednosti, bo napredoval v krščanski popolnosti in svetosti. Se celo velike in trdovratne grešnike je rožni venec pripeljal v naročje milosti božje in v nebesa.

To je skušal zveličani Klemen Hofbauer, goreči misijonar na Dunaji, ki je pričal, da je vsacega grešnika na smrtni postelji spreobrnil, če je le mogel na poti do bolnika zmoliti sv. rožni venec.

To nam priča naslednja zgodba. Neki trdovratni grešnik je bil že blizu smrti, pa ni hotel nič slišati o tem, da bi se spravil z Bogom. Žalostni sorodniki pokličejo nekega jezuita, da bi ga pripravil za spoved. Ko pride pater, najde bolnika brez zavesti. Poklekne poleg postelje in glasno moli rožni venec. Čez malo časa se umirajoči zavé in odpre oči; ko pa vidi duhovnika z rožnim vencem moliti, se tako raztogoti, da ga z zadnjimi močmi, ki jih še ima, za uho vdari.

Mirno pomoli misijonar hudobnežu drugo lice in prejme tudi še drugo zaušnico. Potem vstane, prime moža za roko in pravi pohlevno: „Prav je tako, saj nič drugega ne zaslužim; pa naj bo dovolj, to vas preveč utruji“, in poljubi roko, ki ga je udarila. Umirajoči ne ve, kako mu je, osramoten vpraša: „Kaj pa vendar hočete tukaj?“ — „Prijatelj! vašo dušo rešiti“. Te priproste besede umirajočega tako prevzamejo, da je bil naenkrat ves spremenjen in ubogljiv kakor otrok. Spove se, prejme sv. zakramente za umirajoče in do zadnjega zdihljeja kaže odkritosrčno kesanje in krščansko vdanost. —

Pa tudi zavoljo tega je sv. rožni venec dragocen zaklad, ker so namestniki Kristusovi, papeži toliko odpustkov podelili vsem kristijanom, ki ga molijo, zlasti udom bratovščine Rožnega venca: Benedikt XIII. 100 dni odpustka; Pij IX. posebej še odpustek 10 let in desetkrat 40 dnij vsem kristijanom, ki molijo skupaj z drugimi doma ali v cerkvi tretji del rožnega venca; tistim pa, ki navadno vsaj trikrat na teden zmolijo rožni venec, popolni odpustek za vsako zadnjo nedeljo v mesecu, ako prejmejo sv. zakramente in molijo po namenu sv. Očeta. Leon XIII. pa še za ta mesec oktober ali pa pozneje za en mesec odpustek 7 let in 7krat 40 dni za vsakikrat in popolni odpustek enkrat tisti mesec.

To je tedaj sv. rožnega venca začetek, obseg in moč; ali ni res prav lepa in dobra molitev?

II. Kako moremo rožni venec dobro moliti?

1. *Pređen moliš, pripravi svojo dušo, in ne bodi kakor človek, kateri Boga skuša.* Tako je govoril Bog v stari zavezi po Sirahu (18, 23). Kako pa moraš pripraviti dušo, o kristijan? Nič drugega ne, kakor spravi iz svojega srca vse posvetne misli in vse časne skrbi tako, kakor je nekdanj Jezus iz tempeljua spodil vse kupčevalce in prodajalce; zakaj pri molitvi rožnega venca mora biti tvoje srce hiša molitve in tempelj Marije Device. Zato pusti na stran vse posvetne skrbi in glej in pazi edino na to sveto opravilo, katero misliš opraviti. Če si morebiti še celo v smrtnih grehah, spravi iz svojega srca gnjusobo greha, vsaj obudi popolno kesanje in skleni spovedati se, kakor hitro bo mogoče. Ko je to storjeno, obrni svoje srce k Bogu in presveti Devici Mariji, postavi se v božjo pričujočnost in misli si, da stojiš pred milostnim tronom nebeške kraljice Marije. Misli si, kakor da Bog sam in Marija milostljivo na tebe gledata, da ti tako rekoč sama podasta v roko sveti rožni venec.

2. Pri molitvi rožnega venca pa se moraš tudi z u n a n j e s p o d o b n o i n s p o š t l j i v o v e s t i. Zato pred vsem pazi na svoje oči, nikar se okoli ne oziraj, da ne pridejo posvetne misli skozi ta okna

v tvojo dušo. Razun tega se spodobi med rožnim vencem ponižno klečati; zato si misli, o kristijan, da klečiš pred nogami nebeške Kraljice. V življenji sv. Marjete Alacoque se bere, da je nekdanj zavoljo zločnosti sveti rožni venec sedé molila. Kar se ji pokaže mati božja in jo prav ostro zavoljo tega posvari rekoč: „Hči moja! čudim se, da mi tako mlačno služiš“. Varujte se tedaj, predragi! da ne bote tudi vi tega, ali pa še bolj ostrega očitavanja zaslužili. Nikoli ne pozabite, da je rožni venec sveta reč, katera se mora sveto opravljati. Grdo je, če se molilci med rožnim vencem zvirajo, leno naslanjajo, se sujejo, dremljejo, zdehajo in prehitro molijo. Kaj bi vi rekli o človeku podložniku, kateri bi imel krasni venec najlepših cvetic, pa bi ga osmukal najlepšega cvetja, ga pustil v blato pasti in potem bi ga daroval svoji zemeljski kraljici rekoč: Ta venec ti darujem v znamenje svojega spoštovanja, res je malo raztrgan in povaljan, pa za-te je že dober.

Ravno tako je, če ti, o kristjan, opravljaš ves raztresen, zaspan, kakor bi dejal svoji nebeški kraljici Mariji: O nebeška Gospa! darujem tu v znamenje svoje ljubezni in spoštovanja ta rožni venec, res je raztrgan in povaljan, pa za te je že dober. Ali ga ne bode Marija bolj žalostna kot vesela?

3. Da bote pa tudi prejeli odpustke, ki so za sv. rožni venec podeljeni, morate paziti na sledeče pogoje:

a) Narediti morate **n a m e n**, preden začnete moliti, da želite deležni biti velikih odpustkov in pa za koga hočete te odpustke obrniti, zase ali za duše v vicah. Ko bi zlate jagode z neba padale, gotovo bi jih dobili le tisti, kateri jih hočejo pobirati. Odpustki so take zlate jagode. Kdor jih hoče dobiti, mora tako rekoč le roko stegniti, to je, mora dober namen obuditi. Ob enem vam priporočim, da bi vsaki dan pri jutranji molitvi tale namen obudili: Jaz želim vse odpustke zaslužiti, katere morem ta dan zadobiti.

b) Kdor hoče prejeti odpustke rožnega venca, mora v **r o k a h** držati blagoslovljen rožni venec in mora jagodo za jagodo prebirati. Ako jih pa več skupaj moli rožni venec, je zadosti, da ima le tisti, ki naprej moli, v rokah blagoslovljeni rožni venec. Vedeti je tudi treba, da rožni venec, ako je pravilno blagoslovljen, ne sme imeti 7 ali 6, ampak le 5 odstavkov, in da ne sme biti iz take tvarine, ki se rada zdrobi, kakoršno je steklo. Take rožne vence z odpustki imajo pravico blagosloviti le menihi dominikanskega reda, ker je sv. Dominik prvi vpeljal to molitev; ali pa kak drugi mašnik, če je pooblaščen od prednika dominikanskega reda, ki je v Rimu. Tudi je še treba paziti, da se tak blagoslovljen rožni venec ne sme

posoditi drugemu, da bi z njim molil, ker sicer zgubi odpustke; zakaj blagoslovljen je le za tisto osebo, katera ga dá blagosloviti.

c) Potrebno je tudi, da molite rožni venec p r e m i š l j e v a j e. Kaj se to pravi? Misli si, kadar moliš, da se znajdeš na ravno tistem kraju, kjer se je godila tista skrivnost, katero izgovarjaš z besedo. Misli si, kakor da gledaš s svojimi očmi in poslušáš, kar se je godilo n. pr. v tihi hišici Nazareški, ko je angelj Mariji oznanil, da bo spočela; ali v hlevcu betlehenskem, ali na Oljski gori, na Kalvariji; v duhu glej tiste osebe, posebno Jezusa in Marijo. In med tem, ko tvoje ustnice počasi in razločno molijo eno Češčenamarijo za drugo, naj se tvoj duh peča s tem, kar ti skrivnost kaže. Obujaj vero, upanje, ljubezen, žalost nad grehi, dobre sklepe i. t. d. Glej, to se pravi rožni venec moliti premišljeva; če ga tako moliš, potem ti bodo tiste minute pri molitvi rožnega venca, katere so mnogim tako dolge, ne le hitro minule, ampak tudi v prid tvoje duše.

Molite tedaj, predragi častilci Marijini! radi rožni venec, molite ga, če je mogoče vsaki dan. Ta molitev vas bo krepčala v duhovni vojski, odganjala od vas kugo greha in varovala vas večne smrti. Molite ga pa pobožno, spodobno in premišljeno, ker le taka molitev je vseč Bogu in Mariji. Nikar ne pozabite, da vam bodo tudi na smrtni postelji rožni venec podali v mrzle roke, ter ga z vami vred v grob položili; toda kaj bi to pomagalo mrtvemu truplu, če zdaj v življenju ne molite sv. rožnega venca radi in pobožno. Veliko svetnikov in pobožnih duš je bilo, ki so sv. rožni venec pobožno in goreče molili, ga po dnevi in po noči pri sebi nosili; vsi ti niso mogli prehvaliti sladkosti in moči te molitve in velikih milosti, katere so si z njim sprosili. Če ga boste tudi vi tako zvesto in pobožno molili, boste rastle v živi veri, trdnem zaupanju in v ljubezni do Boga in Marije, boste obogateli na odpustkih, kateri so za pobožno molitev rožnega venca podeljeni, in tamkaj od njenega Sina prejeli nebeški venec.

Ludovik Škufca.

Devetnajsta nedelja po binkoštih.

Pametna in potrebna je vera.

Veroval je (oče) in vsa njegova hiša. Jan. 4, 53.

Vse Jezusovo govorjenje in delovanje na zemlji je šlo na to, da bi ljudje verovali in se po veri zveličali. To nam zopet prav lepo kaže današnji sveti evangelij. Oče za smrt bolnega sina gotovo

ni bil brez vere; kajti, ko bi ne bil imel vere v Jezusovo moč, bi ne bil prišel tako daleč. A Jezusu, ki v srce vidi, se ta njegova vera še ne zdi dovolj močna; želi mu obuditi še trdnejšo vero, zato ga posvari: „Ako ne vidite znamenj in čudežev, ne verujete.“ In svarjenje ni bilo zastoj; oče je verjel Jezusovi besedi, da mu more tudi iz daljave ozdraviti sinu. In veličastni čudež sam je imel to posledico — naravnost pristavi sv. evangelij — da je veroval on in vsa njegova hiša. Pripomniti moram še, da ta srečni oče ni bil navaden človek izmed priprostega ljudstva, marveč jako imeniten gospod, kraljev dvornik; bržkone je namestoval kralja Heroda v Galileji, zato mu je ljudstvo pridejalo ime „kraljič“. O, naj nikar nihče ne reče, da vera je le za nevedno in priprosto ljudstvo, ne, marveč vera je vsakemu k zveličanju neogibno potrebna, saj *brez vere ni mogoče Bogu dopasti*. (Hebr. 11, 6.) Kakor je potrebno oko za gledanje, uho za slišanje, jezik za govorjenje, tako potrebna je vera za zveličanje. Brez nje še nihče ni prišel v nebеса; saj Kristus celó naravnost reče: „Kdor ne veruje, bo pogubljen.“ (Mark. 16, 16.)

In vendar jih je dandanašnji mnogo, ki nočejo verovati ter pravijo, da pameten in omikan človek vere ne potrebuje, ona da je k večjemu za nižje, priprosto ljudstvo dobra. Vpitiati se moramo, ali je pa to tudi res? Je li vera kaj nespametnega? Če to nekoliko bolj trezno premislimo, bomo ravno k nasprotnemu spoznanju prišli ter rekli: a) Vera je že v natornih zadevah javnega življenja pametna in potrebna. b) Še bolj pametna in potrebna pa je v čeznatornih zadevah.

I. Zeló razširjen je predsodek, ki je bil sicer že velikokrat ovržen, pa se le pogosto rad ponavlja in sicer najbolj med izbraženimi, da namreč vera nasprotuje človeški pameti, da je torej nespametna; kakor bi se človek imel le tega držati, kar potiplje, vidi, sliši, okusi. — A ravno nasprotno je res, da je namreč vera človeški natori zelo prikladna in da se opira na zelo pametne ali razumne sklepe in vzroke.

Kaj pa je vera? Verovati sploh se pravi, nekaj za res imeti, česar poprej še nismo vedeli, česar sami nismo videli, temveč kar so nam pripovedovali ljudje, katerim se sme verjeti. Da je glavno mesto Kranjske dežele naša Ljubljana, tega vam ni treba verovati, ampak to veste, tega ste prepričani, ker jo vidite, bivate v njej, kadar vam je potrebno, z njenimi poglavarji lahko govorite. Da pa je n. pr. mesto Rim na Laškem, New York v severni Ameriki, Peking na Kitajskem . . .

to verujete (ali morate verovati), imate za resnično, akoravno niste bili v Rimu, Parizu . . . , zato, ker so vam to povedali verodostojni ljudje, ki so že tista mesta videli, ali ste pa v knjigah brali o njih.

Zato trdim, vera v tem pomenu, vera na besedo zanesljivih ljudi je na vseh poljih človeškega življenja, v vseh vedah in umetnijah popolnoma pametna in potrebna. Odkod veš n. pr. da je ravno ta tvoj oče, ona tvoja mati, in ne druga? Ljudje so ti povedali in ti si veroval. Odkod veš, da je hiša, v kateri prebivaš; njiva, katero obdeluješ; travnik, ki ti krmo, vinograd, ki ti vino, gojzd, ki ti drva daje, — tvoja lastnina, akoravno jih sam kupil nisi? Ker so na tvoje ime zapisani v javnih listinah, katerim ti veruješ in katere tudi drugi za resnične imajo, zato se ne dotikajo tvojega imetja. „Podlaga za vsa vprašanja o mojem in tvojem, pravi že poganski Ciceron, da je vera.“ Brez vere ni javnega zaupanja, brez vere ne bi bilo pravice, vse pravo v državnem življenju sloni na veri, pravosodstvo je odvisno od izpovedb priče in vere na njih besede, sodnik pretehta in presodi, kar je slišal.

Brez vere ni tudi vede. Znanstva se moramo učiti; vse učenje je pa bolj verovanje na besede učiteljev ali knjig. Otrok se uči brati s tem, da veruje učeniku, da se imenuje ta črka A, druga B, tretja C i. t. d.; ako bi tega ne verjel, bi se nikoli ne naučil brati. Uči se računati, ko mu učitelj pove, da se ta številka imenuje eden, dva, tri . . . , in mu otrok na besedo verjame. Večina tega, česar se mladina v šoli uči iz naravoznanstva, zemljepisja, zgodovine, uči se, ker, verjame besedi učiteljevi ali knjigi, v kateri so te reči zapisane. Odkod vemo, da so v tujih deželah levi, hijene, velikanske kače, vse druge cvetlice in drevesa, kakor pri nas? Ker to beremo v bukvah, katerim verjamemo in se včasih tudi prepričamo o njihovem bivanju, ko jih za denar gledamo. Odkod vemo, da je na zahodu onstran morja dežela, ki se imenuje Amerika, daleč na jugovzhodu pod Azijo pa Avstralija v sredi morja? Ker so resnicoljubni ljudje, ki so tamkaj bili, povedali ali pa v bukvah zapisali; tedaj vemo le po veri.

Brez vere bi se ne mogla priučiti nobena umetnost, nobeno rokodelstvo. Nihče ne bo postal slikar, podobar, zlatar, kovač, tesar, krojač, črevljar . . . , ako ne veruje svojemu mojstru, da se to in ono naredi tako in ne drugače.

Manj izobraženi veruje in se zanaša na omikanega. Pa tudi velik učenjak je v mnogih tvarinah kolikor toliko na vero navezan. Kajti ni ga človeka, da bi se priučil vseh rokodelstev, umetnij, znanostij . . . , zato zaupa v tistih oddelkih, katerih sam ne razume,

strokovnjakom, ter veruje možem, ki so v tistih zadevah izučeni. Najboljši pravdosrednik se bo, če oboli, zdravniku zaupal, zdravnik se bo, če ima kako pravdo, na odvetnika obrnil ter mu verjel.

Človek se torej vere ne more iznebiti. Ako opazujemo njegov razvoj v malem ali velikem, se vera nahaja pred vednostjo, in znanje se razodeva na podlagi vere. *To je red v natori*, piše sv. Avguštin, *da gre veljava* (vera ali avtoriteta), *če hočemo kaj učiti, naprej in potem še le sledi notranje spregledanje* (ali razumljenje). Na veri torej sloni družinsko življenje, pravosodnost, odgoja, poduk. V vseh zadevah natornega življenja ima vera tolik vpliv, je prav pametna in potrebna.

II. Vsled tega lahko trdimo, če je vera že v natornih rečeh tako potrebna in pametna, koliko bolj pametna in potrebna je še le v čeznatornih zadevah.

Vera v krščanskem pomenu obstoji v tem, da nekaj, česar še nismo vedeli, za res imamo zaradi tega, ker je tisto Bog razodel. Če je že pametno (poštenim in resnicoljubnim) ljudem na besedo verjeti, ali bi bilo neumno besedam Božjim verjeti? Kdo bi samo ljudem verjel, Bogu pa ne? Gotovo je vera na Boga bolj opravičena, bolj gotova in zanesljiva, kakor pa vera na človeka. Ljudje se lahko zmotijo ali lažejo, Bog pa, najsvetejši in vsevedni, se ne more zmotiti ni lagati, on je večna, nezmotljiva resnica. Ako je gotovo, da je Bog kaj razodel, se ne more več dvomiti, da je pametno in potrebno tisto verovati. Ali se je pa Bog res razodel in ljudem govoril? To je vprašanje, ki vse odloči. Če se je razodel, mu moramo verovati; ako bi tega ne storili, bi bilo neumno in zlobno. To pa nam potrđita pamet in zgodovina vseh narodov. *Pamet*, ki nam pove, da Bog človeka ni smel samega pustiti, naj bi si bil iskal prave vere, temveč da mu jo je moral od začetka že razodeti; *zgodovina*, ki nam spričuje, da se pri vseh narodih nahaja vera na prvotno razodenje. (To vam dokazovati bi bilo preobširno, torej samo omenim). Bog se je torej razodel; iz tega pa sledi, da je pametno in potrebno, vse verovati, kar je rekel, ker je vse čista, nezmotljiva resnica.

Toda marsikateri omikanci, ki se imajo za zeló prebrisane in učene in le na svojo nezmotljivost verujejo, radi ugovarjajo: „Krščansko verstvo ima toliko skrivnosti, t. j. nauk, ki jih jaz s svojim umom ne morem zapopasti; in česar ne razumem, tega tudi ne verujem.“ Pa stoj, prijatelj! Le poglejmo, če je to tudi res. Pa tudi v natornih rečeh množega ne veruješ, čeravno ne razumeš, ker tudi v natori se nahajajo skrivnosti. — Kmetovalec vrže suho

semensko zrno v zemljo, kjer strohni, pa kmalo priklje iz njega zelena bilka, ki vzraste, se vklati ter zopet sad zori. Ali razumeš, kako se to godi? Mari pa zato tega ne verjameš? Ti vidiš p a j k a , kako plete umetno mrežo; č e b e l o , kako umetno satovje sestavlja; p t i č a , kako si nanese pripravno gnezdo. Kako je mogoče, da neumna stvar tako umetno delo izvrši? Ali to razumeš? Ti vidiš v jeseni grdo g o s e n i c o se zapresti in spomladi kot pisan metuljček ta svoj grob zapustiti. Ali ni to skrivnostno? Po najnovejših iznajdbah je mogoče s pomočjo povekšalnih stekel v o d i opazovati neštivilno množico živalic, ki so tako majhine, da jih na tankem lascu lahko prostor ima na tisoče. Te živalice živé, jedó, prebavljajo, imajo oči, živce, želodček, celó jajčka ležejo in sicer v tolikem številu, da jih ena živalica na milijone zaplodi v nekaterih dnevih. Ali to razumeš? verjeti vendar moraš učenjakom, ki so se tega po mnogih skušnjah prepričali in nam to zatrjujejo. Sad hrastov je prav majhen, in če tak ž e l o d v zemljo položiš, razvije se počasi iz njega velikansko drevo. Kako je zopet to mogoče? Ali ni to skrivnost? Kdo bo pa dvomil nad to resnico? Vprašaj največjega učenjaka, naj ti pove, kaj je prav za prav s v e t l o b a , luč, (fluid — gorkota — gibanje zraka), ti ne bo dal zadostnega odgovora. Vprašaj ga, kaj je e l e k t r i k a , m a g n e t i z e m . . . vse to je prav za prav skrivnost. Ni je vednosti, v kateri bi bilo vse jasno: medicina, fizika, kemija, astronomija . . . povsod so skrivnosti. Celó v v i d n i n a t o r i je veliko nerešenih uganjk, kar je velikega misleca in pesnika Götheja nagnilo k vskliku: „V samih skrivnostih tičimo!“

Mnogo je sicer pri prostemu nerazumno, kar učenjak dobro razume. Torej ni nespametno, če priprosti verjame vsled trditve učenjake. Z v e z d o z n a n e c zatrjuje nevednežu, da je solnce več kot 20 milijonov milj od zemlje oddaljeno. Neizobraženi noče verjeti in vpraša, kako je to mogoče vedeti in zračuniti, ker še nihče z zemlje na solnce ni prišel? Zvezdoznanec se mu smeje ter mu lahko reče: Ti neumnež, ki le to verjameš, kar tvoja omejena pamet spozna! Tudi s l e p c u je marsikaj nezapopadljivega, kar videc prav dobro spozna. Le položi pred sleporojenega sliko, in ko se je po tipanju prepričal, da je gladka, mu povej, da so na tej podobi hiše, drevesa, hribje, živali, ljudje; ali se ne bo to slepcu, ki nima pojma o bojah in slikanju, nemogoče zdelo? Torej skrivnost za slepca.

Paganskemu knezu v Indiji je pripovedoval neki misijonar o napravah in natornih prikaznih v Evropi. Knez ga pazljivo poslušal; ko mu pa misijonar zatrjuje, da tam po zimi voda tako trda postane

in zmrzne, da se lahko po njej hodi, celo vozi, ga knez ustavi rekoč: „Dozdaj sem te poslušal, ker sem te imel za poštenega moža, ki resnico govori. Zdaj pa mólči! Ne boš me pregovoril, da bi take bajke verjel.“ Za tega kneza, ki še nobenkrat ni ledu videl, bilo je nezapopadljivo, da bi voda mogla v led zmrzniti. Ali je pa bilo pametno od njega, da ni hotel misijonarju verjeti? Gotovo ne. Morda je tudi on pripadal k tistim, ki pravijo, da morejo le to verovati, kar vidijo z lastnimi očmi.

Glej torej, prijatelj, da je tvoja trditev: „Česar ne zastopim, tega ne verjamem“ na slabih nogah in slepilna. V navadnem življenju vidiš na stotine reči, ki jih ne zapopadeš, pa jih vendar moraš verovati. Če je pa že v vidni natori toliko reči, ki jih ne razumemo, toliko skrivnosti, ali ne bo potem v veri, ki govori o Bogu in o čeznatornih zadevah, nobenih skrivnosti, ali bo tu omejeni človeški pameti vse razumljivo? Če stvarstva ne razumemo v mnogih rečeh, kako bi mogli zapopasti njegovega Stvarnika? Da, prava vera mora celó skrivnosti imeti, pravi Bog mora biti nerazumljiv, ker je neskončno večji od človeka. Vera, ki bi ne imela skrivnosti, ne more biti prava; in Bog, katerega bi mogli s svojo pametjo popolnoma zapopasti, bi bil le malik našega uma; on sam je največja skrivnost. Skrivnosti so sicer čez našo pamet, so prevzvišene, da bi jih mogla naša omejena pamet v njih bistvu in vzroku spoznati; niso pa zoper našo pamet, ker ne obsegajo nič nemogočega in nespametnega.

Če torej ni nespametno, da marsikaj v vidni natori verjamemo, česar ne razumemo, zakaj bi bilo nespametno, v čeznatornih zadevah tudi take resnice verno sprejeti, katerih ne ume naša pamet? Nasproti vera, ki se opira na najvišjo, božjo veljavo, našo pamet podpira in povzdiguje. Kar je daljnogled za oko, to je vera za naš um. Le po veri dospe naša pamet do resnic, ki bi ji sicer skrite ostale, in katere le Bog popolnoma zapopade. Kako lepa in potrebna je torej vera; nespametna in pregrešna pa je le nejevera.

Pokazal sem vam torej, kako je vera na vseh poljih javnega življenja, v vednosti in umetnihi potrebna in pametna. Slišali ste tudi, kako je vera še posebno v čeznatornih zadevah pametna in potrebna. Tudi sem pojasnil, da skrivnosti ne nasprotujejo naši veri, ker je že v natori dovolj skrivnostnega in nezapopadljivega. Ako vemo, da se je Bog razodel, je dovolj za nas, da verujemo. Kar pa je Bog razodel, to izvemo po nezmotljivi sv. cerkvi, ki jo je Sin božji ustanovil, da človeštvu oznanuje zveličanske resnice. Dolžnost katoliškega kristjana

je, vse verovati, kar je Bog razodel in kar sv. cerkev zapoveduje verovati. Zato se držite, krščanski poslušalci, trdno in neomahljivo vere, katero vas uči sv. cerkev, in jo po svojih služabnikih v pridigah in krščanskih naukih seje kot nebeško seme. Ponižno podvrzite svojo pamet visokim skrivnostim sv. vere. Ugovori brezvernih ošabnežev naj vas nikoli v veri ne motijo. O vsakem slovenskem gospodarju, imenitnem in priprostem, naj tudi v polni veri velja: veren je in vsa njegova hiša. Amen.

Ant. Žlognr.

2. Prav in za telo in dušo koristno je v bolezni prejeti sv. obhajilo.

Gospod! pojdi doli, preden moj sin umrje.
Jan. 4, 49.

Dokler popotniku prijazno solce sije, stopa pogumno in veselo po svojih potih. Ko se pa začne mračiti in bližati črna noč, mu upada srce, ter žalosten prihaja, — pa zakaj? Zato, ker je nočna tema neprijazna, nevarna in strašna; ker ravno po noči hudobni ljudje zvršujejo svoje moralne namene, da ostanejo skriti pred svetom. — Enako, glejte! se godi človeku, dokler popotuje v svojem umrljivem telesu po zemlji. Dokler je mlad in zdrav, se skuša s raznimi rečmi razvedriti ter si kratek čas storiti, a ko oboli in se mu bliža smrtna ura, in se temna noč neskončne večnosti pred njim razgrinja, prihaja žalosten in otožen. Globoki zdihljeji se slišijo iz njegovih ust, ko pride mrtvaški pot od Boga, da bo treba umreti. Pa saj to ni čuda. Saj je smrt najstrašnejša izmed vseh reči na svetu. — Če je pa temu tako, kako pa vendar more psalmist reči: *Čeravno vedno v smrtni sencu hodim, se vendar ničesar ne bojim?* — zato, ker sam hitro pristavi: *ker si ti, o Bog, z menoj!* — Bog toraj človeka razveseljuje ter mu daje moč in notranji mir. Glejte, kako dobro je njemu, kdor živi v vedni družbi z Bogom! Zato je pa tudi kraljič v današnjem evangeliju tako močno silil in prosil Kristusa v svojo hišo rekoč: *Gospod! pojdi doli, preden moj sin umrje*, ker je vedel, da bo pričujočnost Jezusova njegovemu bolnemu sinu veliko pomagala. Nam pa je dal kraljič s tem vedenjem prelepi zgled, kako moramo tudi mi, kadar se dan našega življenja nagne, najbolj in najpoprej skrbeti za to, da povabimo v bolezni nebeškega gosta k sebi v zakramentu sv. rešnjega Telesa. — Hočem vam toraj danes ob

kratkem pokazati, kako prav, dobro in koristno za telo in dušo slehernega bolnika je, da vredno prejme sv. obhajilo! Bog daj pomoč!

I. O paganskem zdravniku Hipokratu se bere, da se je bahal: v katerokoli hišo stopim, — stopim vselej na blagor bolnika. Kar je pa ta ajdovski zdravnik o sebi bahaje trdil, to smemo mi kristijani toliko bolj po pravici reči o Kristusu, našem prvem in največjem zdravniku. Da! preljubi, kadar pride Kristus k nam v hišo, nam prinese srečo in blagoslov, in prav dostikrat tudi telesno zdravje; česar se lahko prepričamo iz sv. pisma in zgodovinskih skušenj!

V hiši sv. Petra je ozdravil njegovo taščo, ne da bi ga bila kaj prosila. Sv. evangelist Matevž pravi (8, 14—15): „Kadar je Jezus v Petrovo hišo prišel, je videl njegovo taščo, ki je ležala in mrzlico imela. In se je njene roke dotaknil, in mrzlica jo je pustila, in je vstala in jim stregla!“ — Ravno ta evangelist nam spričuje (8, 2—3), da je Jezus gobovega, ki ga je prosil, rekoč: „Ako hočeš, me moreš očistiti“, ozdravil in očistil s tem, da je stegnil svojo roko nad njim, in se ga dotaknil. — Ravno tako je ozdravil reveža, ki je bil obseden od hudobnega duha, da ni mogel ne gledati, ne govoriti; enako tudi mesečnega; in sto in sto drugih, kakor je zapisano pri sv. Matevžu (14, 36): „Ko je prišel Jezus v genezarsko deželo, so ga ljudje tistega kraja spoznali, in so poslali po vsej tistej strani, ter so mu pripeljali vse bolehe, in ga prosili, da naj se le roba njegovega oblačila dotaknejo; in katerikoli so se ga dotaknili, so bili ozdravljeni!

Če je toraj Kristus toliko ljudi telesnih boleznih ozdravil, dokler je na zemlji v človeški podobi živel, mar mislite, da je sedaj, ko ga v skrivnostni podobi nesemo k bolnikom, manj usmiljen — ali manj mogočen?! — O nikakor ne! — Saj slišimo ravno to resnico tudi v poznejših časih iz mnogoterih ust potrjeno. — Ljudje, nad katerimi so že zdravniki popolnoma obupali in jih zapustili, češ, da jih ni moč ozdraviti, so po čudežni moči sv. obhajila zopet zdravje zadobili! — Slišite nekatere izgledе:

Ko je sv. Frančišek Borgija močno zbolel in mu nobeno zdravilo ni pomagalo, prejme pobožno sv. obhajilo, in glejte! pri tej priči postane zdrav in vesel. — Sveto Rozo Liljansko je zaradi prevelike slabosti, ker se je vedno postila, čula in molila, dostikrat tako sapa gnala, da je morala na potu v cerkev počivati; a ko je v cerkvi prejela sv. obhajilo, je šla zopet lahko domov, tako da je kar tekla pred svojo materjo, — in do noči ni vzela nobene jedi v

se! — Sv. Katarina Sijenska je bila tiste dni, ko ni šla k svetemu obhajilu, tako slaba in bolna, da so mislili, da bo umrla, a po sv. obhajilu je bila zopet močna in trdna. Koliko moč daje sv. obhajilo, vredno prejeta našemu telesu, se previdi lahko iz tega, da je mnogo pobožnih duš več let samo o tej angeljski hrani preživelo brez druge jedi in pijače. Pa saj temu se ni čuditi, če pomislimo, da so še tisti zdravje zadobivali, ki so se le samo obleke Zveličarjeve dotikali, koliko bolj mora še le od tistih bolezni bežati, ki s trdno in živo vero prejmo Izveličarja samega v svoje srce, ako jim je le zdravje v dušni prid in v zveličanje!

II. Ako toraj ni dvomiti, da nam je telesno trpljenje mnogo polajšano, kadar vredno prejmemo sv. obhajilo, je vendar veliko boljše še za našo dušo, če se v boleznih lepo zjedini s Kristusom pri sv. obhajilu.

Gotova resnica je, da satan nikdar ne praznuje. Kadar je pa človek v smrtni nevarnosti, takrat pa še bolj pomnoži skušnjave in zvijače, da bi dobil dušo v svoje kremplje. Pa ne le sam, — temveč celo čedo pomagačev si poišče, izmed katerih mu eden vse pregrehe celega življenja stavi pred oči; drugi pa mu prigovarja, da je sedaj že prepozno poboljšati se; tretji pa mu šepeta, da bo morda še ozdravel, da se toraj ne mudi misliti na spravo z Bogom i. t. d. Nekateri mu toraj pravico božjo prehudo risajo, drugi pa zopet usmiljenje božje preveč povzdigujejo: kratko, vsi ga po svojih zvijačah lové. Kdo bi bil toraj kos s svojo lastno močjo tolikim sovražnikom se braniti brez ptuje pomoči? — Bolniku je treba škit, s katerim more vse puščice hudobnega duha odganjati. Kateri pa je ta škit? Sv. apostel Pavel nam pove, rekoč: Pred vsem pa vzemite škit vere, s katerim moremo vse puščice hudobnega duha odgnati. Sv. vera pa se navadno naslikuje s sv. hostijo. Sv. hostija, sv. obhajilo, tedaj je tisti škit, s katerim bomo zalezovanja hudiča od sebe odpodili. To nam tudi sv. Vincencij Fererij potrjuje, rekoč: *Bolnikom se zato daje sv. obhajilo, da hudoba zbeži, ko pričujočnost Kristusa občuti.* — O kako srečen je toraj, kdor prejme ta sv. škit v svoje srce v boleznih na pragu v večnost!

Iz tega vzroka je bila tudi pri prvih kristijanih lepa navada, da so jemali nebeško mano s seboj na dom, ter jo zavživali, kadar so bili napadani od sovražnih zalezovalcev, da so tako moč in brambo dobivali proti mučenju in trpinčenju hudobnih rabeljnov in proti napadu hudobnih duhov. In glejte! skušnja je res pokazala, da so tisti stanovitni ostali, ki so vživali nebeško jed, med tem, ko so drugi vero zatajali iz strahu pred ognjem in mečem, ter odpadniki postali!

Zato je rekel sv. Ciprijan, ki je v tistih žalostnih časih pastiroval: *da tisti ni pripraven za mučeništvo, ki ni od cerkve pokrepčan s telesom in krvijo Kristusovo za boj, ker pogumnost upade, če je sv. hostija ne oživi in utrdi!* — Če je toraj sv. obhajilo prvim mučencem toliko pomagalo, da so veseli in pogumni gledali smrti v obraz ter se niso bali ne smrti, ne hudiča in njegovih pomagačev, ali mislite, da je sedaj njegova moč manj zdatna? In če so tisti, ki so opuščali sv. obhajilo, navadno tudi vero zatajili, ali se ni sedaj tudi po pravici bati, da bi umirajoči bolnik, ki se ne krepča s to rešno jedjo, onemogel pred zalezovanjem hudičevim in se v strašno obupnost pognenil?! . . . Zato se ni čuditi, da so ravno svetniki v nevarni bolezni ali na smrtni postelji tako goreče koprneli po sv. obhajilu, ter ga dostikrat tudi na čudoviti način prejeli, ako ga jim je človeška hudobija ali brezbožnost zabraniti skušala, kakor se bere v življenju sv. Stanislava Kostka.

Ta pobožni mladenič je študiral na Dunaji. Božja previdnost ga obišče s hudo boleznijo, ter mu žuga vzeti življenje. Močno želi prejeti sv. obhajilo, pa mu ni mogoče, ker se temu ustavljata njegov neveren brat in pa hišni gospodar, ki je sovražil cerkev in sv. zakramente. Bil je tako brez vse človeške pomoči, — pa ne obupa. Proseč povzdiguje svoje oči in srce proti Bogu. Kar se spomni, da je nekoč bral, da se ne zgodi, da bi kdo brez sv. zakramentov umrl, če se je sv. Barbari priporočal za srečno zadnjo uro. Sedaj začne zdihovati k nji, naj mu ona sprosi pri Bogu milost, ki se njej pripisuje: in glejte! po noči razsvetli nebeška svetloba sobo, v kateri je ležal, in sv. Barbara, spremljana z dvema angeljema se mu prikaže, ki sta mu prinesla sveto popotnico ali obhajilo. — Sv. Stanislav je toraj dobro vedel in čutil, kako koristno je na smrtni postelji prejeti sv. popotnico, zato je tudi toliko želel po njej in prosil za njo; in Bog, ki je naš najboljši Oče, mu je to milost dodelil na čudovit način, kar mu je človeška hudobija zabraniti skušala!

Predragi v Gospodu! posnemajte tudi vi zgled tega svetnika, kakor tudi vernega kraljiča v današnjem evangeliji. Če vam zbolé oče, mati, brat, sestra, mož, žena, otrok, prijatelj, sosed ali ptujec pod vašo streho, opomnite jih lepo na nevarnost, svetovajte, prosite, prigovarjajte, naj se spravijo z Bogom, naj pošljejo po mašnika, da se vdeležé sv. skrivnosti. — Ne bodite, kakor nekateri posvetneži, ki pri očitni smrtni nevarnosti bolnika slepijo in se branijo duhovnika v hišo, češ, če duhovnik pride, pa bo umrl; ali pa še le potem pošljejo ponj, ko je prepozno, ko je bolnik že mrtev. Saj se ne delijo sv. zakramenti mrtvim, temveč živim. Nekateri pa še menijo, da

je to ljubezen do bližnjega, če ga plašijo v zadnjih trenutkih. Umor je to, ne pa ljubezen, največje sovraštvo do bližnjega. Koliko jih bo sodnji dan tožilo te morilce njihovih duš! Marsikateri bolnik bi rad prejel sv. zakramente, pa je preveč omamljen, da si revež ne vé pomagati, drugi ga pa pusté poginiti kot živinče! — Še bolj pa kot za druge, skrbimo sami za-se. Precej, ko se bolezen začne, iščimo bolj dušnega, kot telesnega zdravja! zlasti, ker ne vemo, če bo naša bolezen dolgo ali malo časa trajala. Prejemajmo pa tudi zdravi sv. obhajilo vselej s to mislijo, kakor da je poslednje v našem življenji, potem ga bomo gotovo vselej vredno prejeli — pa tudi ob smrtni uri: zakaj kakoršno je življenje — taka je smrt.

Andr. Šimenec.

Obletnica cerkvenega posvečevanja.

Cerkev: mesto veselja.

In jaz Janez sem videl sveto mesto,
novi Jeruzalem, priti z neba od Boga,
pripravljeno kakor nevesto, okinčano
svojemu ženinu. Raz. 21, 2.

A. 1. Med jesenskimi godovnicami je sv. Terezija najbolj znana in tudi najbolj čislana. Tega slavnega dneva smo se že dolgo veselili, in z božjo pomočjo tudi učakali. Rojena je bila daleč od nas na Španjskem dné 28. marca 1515; pa njena čednost in svetost je prešinila ves krščanski svet in posebno milo zadišala v naše lepe slovenske dežele. V 12. letu njene dobe ji umrje ljuba mati, in takoj hiti v cerkev, ter si Marijo zbere za svojo duhovsko mater. Cerkev ji je bila najljubši kraj, zato si je sprosila dovoljenje, da je smela tik cerkve stanovati, naj bi vsaki hip šla klečat in molit presveto rešnje Telo — Jezusa Kristusa. Celo leto nam legenda nobenega godovnjaka tako mično in podučljivo ne popisuje, kakor nam je za danes načrtala čednostipolno in posneme vredno življenje sv. Terezije, kar sami doma preberite!

2. Danes pa imamo tudi še drugi god ali važni spomin — posvečevanja cerkev vseh povprek, posebej te naše farne cerkve, ko je bila dodelana in posvečena, ko je ljubi Jezus prvokrat stopil med nas na ta posvečeni sv. altar. Le koliko veselja je bilo tistokrat med našimi predniki, ali nekateri se ga še morda spominjate sami. Kakor se je majhen Cahej veselil Jezusovega prihoda in pomude v njegovi

hišici — tako se veselimo tudi mi danes, in še bolj, ker ljubi Jezus vedno med nami ostaja ter nadložne okrepuje, žalostne razveseljuje: farna cerkev je tisto srečno mesto veselja, katero je v duhu gledal sv. apostol Janez, ki v današnjem berilu piše, govoreč: *In jas Janes sem videl sveto mesto, novi Jeruzalem, priti z neba od Boga, pripravljeno kakor nevesto, okinčano svojemu ženinu.*

3. Mi si želimo veselja, pa ga na pravem mestu ne iščemo, zato mnogokrat vlovimo le žalost in bridkost. Mladina si išče veselja na grešnih stezah, v posvetnih hišah in se bridko ogoljufa. Sv. Terezija, današnja godovnica, nas lepo uči, kje je mesto pravega veselja, ki je rada v cerkev hodila in tam našla časno in večno veselje. Da bomo tudi mi to svetnico radi posnemali, vam želim danes razložiti ovo prikazen sv. apostola Janeza, ki pomeni sv. katoliško cerkev sploh, in posebej vsako farno cerkev. Zato rečem: Cerkev je mesto veselja.

B. — V malem mestu Freiburg so želeli cerkev staviti, ker jim je pa denarja pomanjkavalo, so posestniki svoje hiše „zaarali“, gospe pa poprodale vse svoje zlate in srebrne draginje. — Pri stavbi slavne stolnice v Strassburgu so celo grofi in vitezi kamenje nosili in kotali; težaki so se zaobljubili, da se bodo varovali vsakega smrtnega greha, naj bi v milosti božji delo skončali; ves čas so se vršile molitve in razlegale sv. pesmice. Tolika radost, navdušenost in darežljivost za cerkev je izvirala iz sladke nade in iz živega prepričanja, da jim bo sezidana nova cerkev mesto veselja, ki jim bo obilno nadomestilo vse te žrtve ali darove.

1. Kaj nas tedaj v cerkvi razveseljuje? Zakaj je cerkev mesto veselja? Rečem:

Prvič: zaradi lepote. — Že ajdovski govornik Ciceron preslavlja lepoto sveta, ter pravi, ako bi človek v mladosti živel globoko pod zemljo, pa naenkrat v svojih možkih letih vstopil na površje — bi občudoval lepoto sveta in že iz tega spoznal vsemogočnega Boga. — Res, svet je prekrasen: v spomladi, ko je vse kakor v enem cvetu; v poletju, ko je vse zeleno; v jeseni, ko je vse z različnim sadjem okinčano; le zima je nekoliko neprilichna, osorna, ki pa vendar stori, da nam so potem drugi letni časi bolj všeč. Celi svet je tedaj svetišče ali hiša božja. Umetniki pa so vso lepoto narave prenesli v cerkev ali jo pri stavbah posnemali. Zvonik so napeljali visoko proti nebu tankemu drevesu podobno; stene so okinčali z mnogoterimi barvami — livadam enako; altar pa so ovenčali z zlatimi podobami in s kras-

nimi cveticami — da se blišči in diši kakor vedno cvetoči vrtec, v katerem se sprehaja naš Ženin nebeški.

Sree se nam radosti širi, ko pridemo na visoko goro, s katere se daleč okoli vidijo travniki, njive, gorice, goščave in bregovi. Tako se tudi mi razveselimo, ko lepoto cerkve ogledujemo, po zgledu kralja Davida, ki je želel stalno zidati svetišče ali hišo božjo, ter pravi: *Skrb tvoje hiše me razjeda*, (Ps. 68, 10.) in ko je daritve opravljal, je veselo molil, govoreč: *Med nedolžnimi umivam svoje roke, in obdajam tvoj altar, Gospod! da poslušam tvoje hvale glas, in oznanujem vse tvoje čudeže. Gospod! ljubim lepoto tvoje hiše in prebivališče tvojega veličastva*. (Ps. 25, 6—8.) Ob drugi enaki priliki ves navdušen, tempeljnovne lepote prevzet začne prepevati: *Kako ljubljene so mi tvoji šotori, Gospod! Moja duša poželi in hrepeni po svetiščih Gospoda. Moje srce, in moje telo se veseli v živem Bogu*. (Ps. 83, 2—3.) Pa prekrasni tempelj božji v Jeruzalemu je sezidal še le kralj Salomon v čudežni lepoti, ker sv. pismo pravi, da je bilo vse s čistim zlatom preoblečeno: *In nič ni bilo v svetišču, kar bi ne bilo s zlatom pokrito, pa tudi ves altar v govorišču je pokrtil s zlatom*. (III. Kralj. 6, 22.) Ravno na to krasoto se opira prikazen sv. apostola Janeza, ki piše: *In jaz Janez sem videl sveto mesto, novi Jeruzalem, priti s neba od Boga, pripravljeno kakor nevesto, okinčano svojemu ženinu*, kar se prilega posebno našim cerkvam. Kakor namreč nevesta poišče ves kinč v hramu, ter si ga navesi, ko stopa k poroki z ženinom pred altar, tako je tudi Jezusova nevesta — cerkev prelepo okrašena z vsemi lepotijami, katerekoli zmaga človeška umetnost in spretnost. Kar je skoz vse veke izumilo zidarstvo, mizarstvo, podobarstvo, zlatarstvo, slikarstvo in druge vednosti — vse vidimo tukaj prelepo zdelano, zvršeno, tako da res človeku srce poskakuje in se veselja topi, ko stopimo v tako lepo hišo božjo. Cerkev je zarad svoje lepote mesto našega veselja; pa še bolj:

2. Drugič zarad milosti božje. — Človek ne more iz lastne moči prav verovati, tudi ne spolnovati božjih zapovedi; treba nam je k temu pomoči od Boga — milosti božje, in ta je vsak nezasluzen dar božji; posebej pa je milost božja tisti notranji nebeški dar, ki ga Bog zavoljo zasluženja Kristusovega deli nam v zveličanje, da nas pred Bogom stori pravične in svete, otroke Božje in dediče nebeškega kraljestva. Ali kakor nam to ljubi Jezus čudežnolepo kaže v priliki zadolženega pa pomiloščenega hlapca v nedeljskem sv. evangeliju, govoreč: „Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kateri je hotel račun delati s svojimi hlapci. Ko je začel računati, bil je pred

njega postavljen eden, kateri mu je bil dolžen deset tisoč talentov. Ker pa ni imel s čem plačati, je ukazal njegov gospod prodati njega in njegovo ženo in njegove otroke in vse, kar je imel, in poplačati. Hlapec pa je padel na kolena in ga prosil, rekoč: Potrpi z menoj, in vse ti bom povrnil. In gospod se je usmilil tistega hlapca in ga je spustil, in mu dolg odpustil.“ (Mat. 18, 23—27.) Ali razumite, ljubi poslušalci! kaj je to: milost božja? Desettisoč talentov po naši veljavi blizo dvaindvajset milijonov goldinarjev dolga, in še ječa pripravljena, prodaja ljubljenih domačinov napovedana: in črez vse to se ulije usmiljenje — odpuščenje vsega! Tu imate vidljivo popisano milost božjo; cerkev pa nam je neusahljivi studenec božjega usmiljenja.

Mi se čudimo temu zadolženemu, malopridnemu hlapcu, strmimo nad groznim dolgom desettisoč talentov, nad prodajo rodbine in nad neusmiljenim zaporom: pa ne pomislimo, da smo mi tisti hlapci in še veliko nesrečnejši; kajti greh je še težji ko desettisoč talentov, je nepopravljiv dolg, ki ga nikoli poravnati ne moremo iz lastne moči; ječa nas še vse hujša čaka, in zapor je večer! Ali glejte! usmiljeni Jezus je sozidal svojo cerkev na zemljo na pečino svetega Petra, apostola; in v ti cerkvi je skrit studenček, iz katerega si slehrni grešnik, največja grešnica more zajeti milost božjo, usmiljenje dolgov, odpuščenje grehov, to je — spovednica. Tje nas ljubi Bog kliče na račun; in ako svoje grehe in zamude obžalujemo, ter skesano poklekne pred namestnika Jezusovega, da se svojih hudobij ponižno zatožimo, takrat se tudi nad nami še zvršijo evangeljske besede: „In gospod se je usmilil tistega hlapca, in ga je spustil, in mu dolg odpustil.“ (Mat. 18, 27.) Kdo bi mogel izreči ali dopovedati in popisati veselje oproščenega in pomiloščenega hlapca! — Tako in še večje veselje čuti skesani grešnik pri spovednici, ko je rešen teže svojih smrtnih grehov, ko je odvezan žarečih spon ali verig, in otet ječe večnega ognja. O, to veselje smo mi že mnogokrat uživali.

Pri nekem misijonu je nekdo svojemu župniku svoje srce razodel, govoreč: „Tolikega veselja še nisem nikedar užival!“ Bil pa je on prej podoban zadolženemu hlapcu — zdaj pa pomiloščenemu otroku Božjemu. Da je pa res veliko veselje moral v srcu in ne samo na jeziku imeti, so pričale debele solzice, ki so se mu v očeh in po licu lesketale.

Pa kaj bomo okoli iskali izgledov, ko smo pa ravno tako veselje v cerkvi tudi mi našli in že premnogokrat uživali. In že danes ste videli prav lepo število in obilno trumo takih pobožnih spokornikov, katerim je ljubi Jezus danes nebeške milosti in odpuščenje grehov podelil, da veselo Boga hvalijo, govoreči: *Hvaljen bodi Go-*

spod, ki nas ni dal v rop njihovim zobem! Naša duša je oteta kakor vrabec iz zanjke lovcev; zanjka je raztrgana in mi smo rešeni. (Ps. 123, 6—7.) Neki kočar je bil v loteriji zadel in se je tako rešil dolgov in mnogo drugih težav in nadlog. In kadar je potlej šel mimo tiste ali tudi druge loterije, vselej se je prav veselo oziral na tisto ploščo, kjer se mu je rudeča sreča bila prikazala. Tako se tudi mi radi veselo oziramo v cerkvi na tisti kraj, kjer izvira studenček milosti božje, ki nas je umila grehov, kjer tekajo neusahljivi potoki božjega usmiljenja, sreče in večnega zveličanja. Kaj pa si ti, ljubi starček! pri teh mojih besedah tako pobit? Kaj si ti, revica, tako žalostna? Ako te tvoji dolgovi od desetisoč talentov pred Bogom težijo, le pridi in zaupna pred Jezusa poklekni; tako bo tudi tebi cerkev postala srečno mesto največjega veselja — zaradi milosti božje in odpuščenja tvojih grehov! Saj ni takega greha pod milim nebom, saj ne moreš toliko hudobij nakupičiti, da bi ti jih ljubi Bog ne mogel odpustiti v zakramentu sv. pokore. Zato sv. apostol Pavel tolažljivo za nas uboge grešnike piše: *Kjer je pa bil greh obilen, je bila milost še obilnejša.* (Rim. 5, 20.)

3. Kralji in vladarji si zberejo svoje kraje in mesta za bivališče ali dom, kjer imajo svoj sedež ali kraljevi tron; in ljudje takega mesta so kaj srečni, ponosni in veseli, da imajo kralja in kraljevi tron v svojem mestu. Cerkev je hiša božja, večni vladar v nji stanuje. In zato je vernikom farna cerkev preveselo mesto — tretjič zaradi trona Jezusovega.

Prelepo zgodbo evangelijsko ste slišali: „Bil je mož Cahej po imenu; in ta je bil poglavar cestninarjev, in on je bil bogat. In je iskal Jezusa videti, kdo da je; in ni mogel zavoljo množice, ker je bil majhne postave. In je naprej tekal, in zlezel na smokvino drevo, da bi ga videl, ker tam bo prehajal. In ko je bil Jezus prišel na tisto mesto, je gor pogledal, in ga je videl, ter mu rekel: Cahej! stopi hitro doli, ker danes moram v tvoji hiši ostati. In je hitro doli stopil ter ga je sprejel z veseljem. In ko so vsi to videli, so godrnjali, rekoč: K grešnemu človeku je šel v hišo. Cahej pa je pristopil in rekel Gospodu: Glej, Gospod! polovico svojega blaga dam ubožcem, in ako sem koga kaj ogoljufal, povrnem četverno.“ (Luk. 19, 2—8.) Tako vesel je bil grešni Cahej, ko je videl Jezusa; in ko ga je na svoj stolec posadil, je njegova radost do vrhunca prikripela, da reče: Glej, Gospod! polovico svojega blaga dam ubožcem, in ako sem koga kaj ogoljufal, povrnem četverno. — Čudežno to! Lakomen cestninar postane darežljiv; napuhujen farizej postane ponižen; očitni

grešnik postane pobožna duša; poprej mlačen in len se, zdaj Jezusa prisrčno veseli. In Cahejeva hiša, prej jama razbojnikov, jama krivic, gnezdo vsakoršne hudobije, morje krvavih solz ogoljufanih sirot, vdov in siromakov — postane srečno mesto rajskega veselja, ker si je ljubi Jezus tamkaj na nekaj ur izvolil svoj sedež. Še večje veselje, nebeško sladkost, daje nam farna cerkev, ker tukaj ima ravno tisti Jezus, Sin živega Boga, svoj stalni — večni sedež: cerkev je mesto pravega veselja zaradi trona Jezusovega.

Tolažljivo obljubo nam je mili Zveličar dal, govoreč: *Ne zapustim vas sirot, pridem k vam.* (Jan. 14, 18.) Jezus je prišel k apostolom po vstajenju, tolmači sv. Avgustin, je prišel binkoštno praznike po sv. Duhu, razlaga sv. Ciril; pa tudi nas sirotic ni zapustil božji Zveličar, on tudi k nam pride med sv. mašo, in še celo pri nas ostane v altarskem Zakramentu, da se njegove besede uresničujejo, ko pravi: *In glejte! jaz sem z vami vse dni do konca sveta.* (Mat. 28, 20.) Tako je tedaj ljubi Jezus iz nebes prišel na zemljo ter si je v cerkvi postavil svoj tron. Tako je farna cerkev postala malo nebo. Jezus, naš nebeški Ženin, biva med nami v naše veselje in večno zveličanje. Zato piše sv. apostol Janez: *In jaz Janez sem videl sveto mesto, novi Jeruzalem, priti z neba od Boga, pripravljeno kakor nevesto, okinčano svojemu ženinu.*

Zato je zaradi trona Jezusovega farna cerkev vsem poštenim in pobožnim kristijanom, posebno pa svetnikom bila zlato mesto rajskega veselja — predokus nebeške radosti.

Že sem vam začetkoma omenil izrednega veselja sv. Terezije do cerkve, božje hiše. Omeniti hočem le še, koliko veselje je ta svetnica občutila pred tronom Jezusovim, sv. rešnjim Telesom. Ko so ji ga namreč poslednokrat za popotnico prinesli v celico celo blizo altarja, skoči brez vsake pomoči iz postelje. Prečudežna lepota se ji razlije po licu žarečem nebeške svetlobe, ter jo obdaja nebeška slava, ki jo je vso premladila. Nato začne s sklenjenimi rokami in z milim glasom peti in moliti: O Gospod in Ženin moj! tako je zdaj prišla ura, da se vidimo. Tvoja volja se zgodi. Iz globočine svojega srca se ti zahvalim, da sem bila v sv. katoliški cerkvi rojena, in da v nji smem umreti. Hči sv. cerkve sem! — Premili zgled nam je zapisal sv. Alfonz Liguori. Grofica Ferija je šla v samostan sv. Klare, ter je navadno prav dolgo klečala in molila v cerkvi pred presv. rešnjim Telesom, tako da so jo tovarišice priimkovale: nevesto Jezusovo. Nekega dne pa so jo vprašale, kaj toliko časa kleči in dela tam, in ona jim odgovori: „Celo večnost bi rada tukaj klečala; ker tukaj je tisti Jezus, ki je slava in radost izvoljencev božjih v nebesih“.

C. Tako je tedaj farna cerkev res preveselo mesto, novi Jeruzalem, ki je prišlo z neba od Boga, pripravljeno kakor nevesta, okin-

čana svojemu ženinu; veselo pa zaradi lepote, zavoljo milosti božjih, in posebno veselo mesto je farna cerkev zaradi trona Jezusovega. Neka bolnica se mi je tožila in jokala, da ne more v cerkev hoditi, ter pravi: Po četirici bi lezla, samo da bi le še enkrat v cerkev priti mogla. — Ti pa, krščanski mladenič! imaš zdrave noge — v cerkev pa nečeš hoditi. — In ve deklice, imate zdrave ude in gibčne — pa vas v cerkev nič ne vleče. Iščete svojega veselja ondi, kjer ga ni. Mesto pravega veselja sem vam danes naznanil — farno cerkev, naj bi radi sem prihajali. Ako vas njena lepota ne mika in ne vleče sem, pa vas naj privabi milost božja, katere smo vsi zelo potrebni, da bi tudi mi nekdanj opravičeni šli s tega sveta. Tukaj je tron Jezusa Kristusa, sodnika našega; ako si ga hočemo v ljubezni nakloniti, da nam bo usmiljen sodnik, kakor je bil sv. Tereziji, je pač treba, da radi klečimo pred tronom Jezusovim, iz katerega nam teče vsa milost za srečno življenje, vsa milost za pobožno smrt, vsa milost za blaženo večnost. Na to nas prigovarja že sv. apostol Pavel, ki svojim rojakom prelepo piše: *Stopimo toraj z zaupanjem k tronu milosti, da usmiljenje dosežemo, in milost najdemo za potrebno pomoč.* (Hebr. 4, 16.) Amen.

Simon Gaberc.

Dveindvajseta nedelja po binkoštih.

Imenitnost in dragocenost naše duše.

Čegava je ta podoba in napis?

Mat. 22, 20.

Kakor današnje dni, tako so se ljudje tudi o Jezusovem času radi pogovarjali o denarju in davkih. Denar je zaradi tega vedno tako imeniten, ker imajo pravico delati ga le kralji in cesarji, sploh najvišji posvetni poglavarji, in ker se kuje iz zlata, srebra, bakra, iz kovin bolj redkih in dražih. V denar vtisnejo cesarji in kralji svojo lastno podobo in tudi napis, in oboje kaže, čegav je denar. Zato slišimo v današnjem evangeliju Jezusa, da veli tistim, ki so ga prišli skušati in vprašati: „Pokažite mi davčni denar!“ In oni so mu podali denar. In Jezus jim reče: „Čegava je ta podoba in napis?“ Mu rekó: „Cesarjeva.“ Tedaj jim reče: „Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega“. Podoba in napis sta bila torej cesarjeva,

zato gre denar njemu. Pa tudi Bogu ste dolžni to, kar je božjega. In kaj je božjega na človeku in v človeku? Kateri denar gre Bogu? Tisti, ki nosi njegovo podobo in njegov napis. To pa je — človeška duša. To je tisti denar, po katerem Bog najbolj hrepeni in katerega on najbolj ljubi, pravi sv. Peter Damijan. Kako imenitna, kako dragocena mora torej biti naša duša!

Spoznali bomo naše duše imenitnost in dragocennost najbolj potem, če si ogledamo njeno podobo in napis.

I. Ko je vsemogočni Bog ustvaril nebo in zemljo in vse kar je, rekel je: *Naredimo človeka po svoji podobi in podobnosti. In Bog je vstvaril človeka po svoji podobi; po podobi božji ga je vstvaril; moža in ženo ju je vstvaril.* (I. Mojz. 1, 26, 27.) Bog ni rekel, kakor poprej, ko je stvarjal druge stvari: Bodi človek! ali: zemlja naj rodi človeka! ampak hotel je, da pride imenitniši del človekov, duša, naravnost od Boga samega. Tudi je hotel imenitnost človekovo s tem razodeti, da so se vse tri božje osebe poprej nekako posvetovale mej seboj. Naredimo človeka! sklenile so jednoglasno, in s pristavkom *po svoji podobi in podobnosti.*

a) V čem pa se razodeva *podoba* božja v duši človekovi? Učeni Ludovik de Ponte iz Jezusove družbe našteje tu šestero znakov. Prvič je duša naša *čist duh*, kakor je Bog zgolj duh. Telesne oči je ne vidijo, in na kraju, kjer prebiva, je nedeljiva. To se pravi: spozna se duša le po tem, kako deluje na telo, in cela je v očeh, cela v ušesih, cela v rokah in v vseh posameznih delih našega telesa. Zato telo precej prejenja biti, kakor hitro mu Bog odvzame duha. Tudi Bog je na vsacem kraju cel in nedeljen pričujoč. — Drugič je duša *neumrjoča*, kakor tudi Bog nikoli ne premine. Na svetu je duša, a ni zavisna od sveta, niti od telesa, ker po smrti telesa ostane in se vrne k Bogu, ki jo je dal. On jej odkaže potem prostor na onem svetu, kakeršnega si je bila zaslužila. — Tretjič je duša *podoba božja*, ker, četudi ena sama, ima tri poglobitne *žmožnosti*, s katerimi na trojen način deluje. Ima razum, s katerim spoznava telesne in duhovne reči ter vse stvari ž njim presoja; ima spomin, s katerim si pretekle reči pokliče v sedanost ter si spoznane reči vnovič predstavlja; ima voljo, s katero hoče, ljubi ali se odvrta od tega, kar je spoznala. — Četrti znak naše duše izvira iz prejšnjega. To je *prosta volja*, ki je božji podobna in se odloči lahko za to ali za ono tako neprisiljeno, da je niti angelj niti človek

ne more k čemu primorati. Samo svojemu Stvarniku je podložna, da si more izbrati dobro ali hudo, življenje ali smrt. — Vsled teh odličnosti je duša petič z možna v neizmerni meri modrosti in vednosti, čednosti in milosti, blaženosti in slave, in vseh naravnih in čeznaravnih darov, ki jih jej more dati Bog. Z drugo besedo se to lahko reče: Duše človeške ne more nič drugega popolnoma nasititi, kakor le Bog. Tako se tudi Bog le sam nad seboj more nasititi. Duša vedno dalje hrepeni, dokler ni v Bogu. — Šestič je duša podobna Bogu v tem, da je najvišje postavljena nad vse vidne in telesne stvari, kakor je Bog najvišji Gospod vsega stvarstva.

b) To je torej podoba božja v duši človekovi. Kaj pa se to pravi, da je narejena tudi po *podobnosti* božji? Podobnost je tu več kot podoba; naznanja najpopolnijo podobo, naznanja sličnost ž njim, od katerega izhaja. Bog ni bil samo s tem zadovoljen, da bi bil človeka vstvaril podobnega sebi po naturi, ampak je Adama postavil tudi v stan prvotne pravičnosti. Bil je vsled tega Adam v milosti božji in prijatelj njegov. Pa ne samo dušo mu je Bog posvetil, ampak tudi telo mu je ustvaril neumrljivo. Duši je izročil tudi gospodstvo nad vsemi strastmi in sveti mir je bil vlit vanjo.

Pojdi sedaj, duša moja, in oglej samo sebe ter se vprašaj: *Čegava je ta podoba?* Ali je to podoba tega sveta, ali zapeljivega mesa? Ali je to podoba kake druge vstvarjene reči, ki je večja in boljša, kot ti? Spoznaj svojo odličnost, spoznaj, da to ni podoba nikogar drugega, kakor Boga samega, ki te je iz zgolj ljubezni tako vstvaril. Daj torej Bogu, kar je božjega! In ker si ti, kristijan, sam tisti davčni denar, na katerem je vtisnjena podoba tvojega kralja, daj se popolnoma v njegovo službo, ker celega si se mu dolžan, zakaj On ti je dal vse, kar si!

II. Vsled greha je človek podobo božjo v sebi zatemnil, podobnost pa izgubil, to je: zapadel je večnemu pogubljenju in telesni smrti. Pa spet se je božja ljubezen potegnila zanj, druga oseba v presv. Trojici je prišla na zemljo nazaj pridobiti prvotno pravičnost naši duši. Vprašajmo se torej dalje: *Čegav je napis na naši duši?*

a) Na denarju stoji na prvi in na drugi strani kaj napisanega. Naša duša nosi tudi dvojen napis. Prvi je sv. križ. Od krsta do groba nas spremlja križ, s križem nas zaznamuje pri svetih zakramentih Kristusov namestnik, pokrižavamo se neštevilnokrat tudi sami. Znamenje sv. križa nas spominja njega, ki je *naše grehe sam nosil v svojem telesu na lesu, da bi grehom odmrli in pravičnosti živeli.*

(I. Petr. 2, 24.) Spominja nas sv. križ družih besedi sv. Petra (I. 1, 18, 19.): *Vedite, da niste s trohljivimi rečmi, z zlatom in srebrom rešeni, ampak z drago krvjo Kristusa, kakor neomadežanega in nedolžnega Jagnjeta.* Sv. Pavel vpraša torej: *Ali ne veste, da niste svoji? Zakaj kupljeni ste za drago ceno.* (I. Kor. 6, 19, 20.) Sv. Avguštín to ceno bolj nadrobno razlagajoč pravi: *Vprašaj svojega Odrešenika, zakaj je on, večni, prišel iz nebes, zakaj je bil v hlevu rojen, zakaj je bil v revščini zrejen, zakaj je delal v delavnici tesarjevi, zakaj je bil ljudem pokoren? Duša, vzdigni se, glej toliko si vredna! Štej vse ure, katere je skozi 33 let preživel na zemlji, solze, katere so se mu utrinjale, korake, ki jih je storil zavoljo tebe, besede, katere je govoril. Vprašaj ga, zakaj je toliko trpel: smrtne težave, ječo, vezi, zasramovanje, tepenje; vprašaj ga, zakaj ima, kralj vseh kraljev, trnjevo krono na glavi! Poglej ga razpetega na sramotnem križu, kjer med dvema razbojnikoma slednjič svojo dušo izroči v roke nebeškega Očeta, svojo glavo nagne in umrje! Kristijan, vse to ti kliče nasproti: Duša, vzdigni se, glej toliko si vredna!*

Po ceni se presoja vrednost kake reči. Zato pravi sv. Janez Zlatoust: *Ko bi bil ti, ko je visel Odrešenik na križu, na gori Kalvariji, in tam v posodo lovil kri, ki je tekla iz njegovih sv. ran, kako spoštljivo in varno bi jo ti hranil in čuval, to ceno in zastavo svojega odrešenja. Glej, preljubi, ti nosiš v svojem umrljivem telesu, katero je slaba, tisočerin nevarnostim izpostavljena posoda, dragocenen zaklad, svojo dušo. Ona je stala Jezusa Kristusa zadnjo kapljo krvi; ona je tedaj toliko vredna, kot kri Kristusa - Boga, torej moraš tako ravnati z njo, kakor bi čuval kri Kristusovo. — Toda marsikateri kristijan noče dosti vedeti o neskončni dragocenosti človeške duše, toliko bolj pa se za to méni hudobni duh. Celi svet je nekda j ponudil zavoljo enega samega greha, ki bi dušo pogubil. Neutrujen je še današnje dni in noči, kako bi si pridobil kakšno dušo. Kako skrbno si poišče svetovalcev in pomagačev, zapeljivcev in zapeljivk, slabih knjig in časnikov, grdih podob in mikavnih razvad, dà, celó božjih potov, da lovi duše!*

Bere se v misijonskih sporočilih jezuitskega reda, da so se dali nekateri misijonarji za sužnje na ladjah porabiti, samo, da bi mogli dospeti na Japonsko reševat uboge duše. Nekaterim se je razbila ladija in eden misijonarjev prime k sreči za brun, se ga oklene ter že skoraj reši svoje življenje. A prepusti ga potapljajočemu se že judu s tem pogojem, da postane kristijan, če se reši. Jezuit pa se vesel prepusti morskim valovom. Zakaj so misijonarji kaj takega storili?

Za časni dobiček gotovo ne, tudi za ves svet bi se ta ne bil spustil v morje, a vedeli so ceniti z Jezusovo krvjo odkupljene duše.

b) Drugi napis na denarju je navadno kaka številka. Če je naša duša tisti davčni denar, vprašajmo se, katero številko nosi? Kakšen je še napis na njej? Na tem denarju stoji napisana številka 1. Hočem reči: Človek ima eno samo dušo. Nima jih tisoč, ne sto, ne dvajset, tudi ne dveh, le eno samo ima in le enkrat samkrat jo ima to dušo. Ona je tvoja edina golobica, kakor jo imenuje visoka pesem. Ako si to edino dušo izgubil, izgubil si vse, na vekomaj vse. *Pazi vendar*, pravi sv. Janez Zlatoust, *Bog ti je dal dvoje oči, da vidiš, dvoje ušes, da slišiš, dvoje rok, da prijemlješ, dvoje nog, da hodiš, če se eno teh poškoduje, rabiš še lahko drugo. Toda le eno jedino dušo nam je dal; če smo to izgubili, s čim bomo živeli?* Kristus vpraša pri sv. Matevžu (16, 26): *Kakšno menjo bo človek dal za svojo dušo?*

Sv. Egidij, tovariš sv. Frančiška Serafskega, je večkrat rekel: „Ko bi bil svet poln ljudi, in ko bi bilo ob enem gotovo, da bo le en sam izmed vseh izveličan; moral bi se vsak potruditi, da je on tisti edini, ki bo izveličal svojo dušo!“ Tako si mora vsakteri s takim trudom in skrbjo prizadevati, da reši svojo dušo. Kralj David je imel tako skrb, torej pravi: *Moja duša je zmirom v mojih rokah.* (Ps. 118, 109.) K tem besedam pristavlja sv. Bernard: *Kakor tega ne pozabimo lahko, kar držimo v rokah, tako ne smemo nikdar pozabiti, kakšno nalogo in opravilo ima naša duša.*

Toda, kako skrbimo v resnici za to preimeno, predragoceno, za to edino svojo dušo? Če roparji koga srečajo v gozdu, nastavijo mu nož ali samokres na prsi, rekoč: „Denar ali življenje! Hitro, ne premišluj se dolgo!“ Oj grozno, misli si tako prestrašeni popotnik, svojega življenja ne morem dati, imam le eno; če si ga torej ne morem drugače ohraniti, tu nate moj denar in vse, kar imam! Podobno, zdi se mi, kličejo naši vesti dušni roparji v skušnjavah: Svojo dušo daj, ali ukradeno, prigoljufano blago je izgubljeno! Svojo dušo daj, ali pregrešne, nesramne zaveze pretrgaj! Svojo dušo daj, ali skrivnega greha se natanko izpovej! Svojo dušo daj, ali jezo in sovraštvo do bližnjega iz srca! Svojo dušo daj, ali izogni se tej hiši in zapusti ono družčino! Svojo dušo daj, ali opusti to razvado, odpovej se privajenemu pijančevanju! Eno ali drugo si izberi! Kar ti je ljubše, to pridrži! Hitro, ne obotavljaj se dolgo! Toda tega tem dušnim roparjem še ni treba dostavljati, mi smo že tako s sklepom prenašli. Kako pa? Ali mar tako kot preplašeni potnik v gozdu?

Ali mar pravimo: „Gorje, svoje duše ne dam, imam le eno samo. Če je ne morem rešiti drugače, vzemite mi vse, kar imam, kar želim, čemur sem vdan?“ Zares, tako bi se moralo vselej in urno skleniti. Toda, žalibog, tako jih stori le premalo! — Kako si mislijo kristijani po navadi? Denarja, blaga, znanja, razvade, vsega tega in podobnega ne morem opustiti. Vzemite mojo dušo, če ne more biti drugače! Glejte, tak sklep stori vsakteri, kolikorkrat proti božjim ali cerkvenim zapovedim s premislekom kaj stori. Na ta način zavrže človek svojo edino, za nebesa odločeno dušo, izdavi jo brezvestno roparjem in morilcem. Strašno je na to misliti. In vendar je to resnica, ki se vsak dan potrjuje.

Hudobni duh potrebuje včasih samo toliko, da človeku zakliče: Vzemi svojo edino dušo in daruj mi jo v mojo čast s požrešnostjo, vzemi svojo edino dušo in daruj mi jo z nečistostjo; vzemi svojo dušo in daruj mi jo s krivičnostjo; vzemi svojo dušo in daruj mi jo s preklinjevanjem in sovraštvom! Precej, brez obotavljanja je človek pripravljen, da daruje satanu svojo edino, neumrljivo dušo; uniši je kot Abraham, ki je šel darovat svojega edinega sina. Tako grešnik satanu daruje kri Kristusovo, s katero je odkupljena edina njegova duša. In tega ne stori grešnik samo enkrat, ampak dvajsetkrat, stokrat, tisočkrat, sploh kolikorkrat stori smrtni greh. Milo svari trdovratne grešnike sv. Ambrož: *Če nimate usmiljenja sami s seboj, imejte je vsaj s krvjo Jezusa Kristusa!*

Predragi v Kristusu! Mislite in delajte tako, kakor nam je pokazal sv. oče Benedikt XII. Francoski kralj Ludovik XI. je zahteval nekaj od njega, česar mu z mirno vestjo ni mogel dovoliti. Odgovoril je torej kralju, da bi mu rad storil tako uslugo, ko bi imel dve duši ter kralju na ljubo eno izgubil, toda, ker ima eno samo dušo, ne more ga nikdo primorati, da bi jo postavil v smrtno nevarnost.

Kristijanje! Na misijonskem križu so zapisane besede: *Reši dušo!* — Reši dušo! Te dve besedici naj nikdar ne zginejo spred vaših oči! Reši dušo! Te dve besedici naj vedno donite po vaših ušesih! Reši dušo! Te dve besedici naj ponavljajo vaša usta, kolikorkrat vas mika in vabi greh! Reši dušo! Reši svojo preimenitno, predragoceno, edino dušo! Ta opomin bodi vaš zvesti spremljevalec do zadnjega zdihljeja! Amen.

Val. Bernik.

Triindvajseta nedelja po binkoštih.

Časnost in večnost.

Eden vikših je prišel in ga molil
rekoč: Gospod, moja hči je zdaj umrla.
Mat. 9, 18.

V hiši Jajrovi je vladala globoka žalost, ker je ravnokar nemila smrt pokosila dvanajstletno hčerko. Stariši jokajo zavoljo velike zgube, sorodniki in prijatelji žalujejo, da je smrt prehitela nadepolno deklico v cvetočih letih, po vsem Kafarnavmu se raznese ta res žalostna vest.

Ali ravno to, kar se je v Kafarnavmu zgodilo, ponavlja se neprenehoma v vseh časih in na vseh krajih. Povsod, koder ljudje živé, stoji za njimi smrt kakor senca, in ne umrô vselej še le takrat, ko so visoko starost dosegli, temveč mnogo se jih v cvetoči mladosti, v najboljših letih že zgrudi v grob.

Ob takih skušnjah, kakor nam jih vsak dan ponuja življenje, mnogokrat nehoté šepetamo: Kako kratko je pač človeško življenje, kako hitro mine, kako kmalu bo tudi naše pri kraju! Da, jednako izrekamo z ustmi, dvomiti je pa, ali si to k sreči vzamemo in take sklepe delamo, na katere nas spominja ta resnica. Modri Salomon (Prid. 7, 3.) je rekel: *Boljše je iti v hišo žalovanja, kakor v hišo veselja (gostije), ker v oni se spomni konca vseh ljudi, in živi misli, kaj da bode prišlo.* Zato hočemo po tem spominu tudi mi stopiti v hišo žalosti v Kafarnavmu in pri mladem mrliču se spomniti konca vseh reči in tega, kar bode prišlo. Na časnost in večnost se hočemo ozreti ter te tri resnice pretehtati: 1. Čas življenja je kratek, 2. pa zelo imeniten; 3. zato ga je treba dobro porabiti.

I. Čas življenja je kratek, naj si ga premišljujemo samega na sebi ali v primeri z večnostjo.

a) Kako dolgo traja človeško življenje? Pri nekaterem dvajset, trideset, pri drugem petdeset, morda sedemdeset let, in več le malo-kateri dočaka. Zato govori pobožni Job (14, 5): *Kratki so človekovi dnevi . . . postavil si mu meje, ki se ne morejo prestopiti.*

Stali ste že ob reki ter gledali, kako se valovi hitro drviyo naprej. Vidimo, kako pridejo, v enem hipu mimo nas šinejo, in zginili so za vselej. Tako je z našim življenjem. Ure, dnevi in leta gredó mimo; na dan sledi noč, za nočjo zopet dan. Bil si otrok, mladenič,

mož, in že je starost tukaj; in še malo, pa pride smrt in potem človek zdihne: *Naše življenje preide kakor sled oblakov in zgine kakor megla . . . naš čas je kakor memogredoča senca.* (Modrost 2, 3. 5.)

Bog je govoril preroku Izaiju (40, 6.): Pridiguj! Ta vpraša: Kaj hočem pridigovati? Le pazimo, kaj mu je Bog zapovedal! Gospod nadaljuje: Pridiguj to: *Vse meso je senó, in vsa njegova slava kakor cvetlica na polju.* Tako je v resnici. Vse meso, to je vsak človek, visok in nizek, je kakor trava, ki danes stoji, jutri se pa pokosi, in vsa slava, naj si bo mogočnost, čast, sreča ali junaštvo je kakor cvetlica, ki en dan cvete, drugi dan že povene in se pohodi.

To je skušil kralj Ezekija. Vkljub žezlu in kroni je zbolel na smrt in prerok Izaija (38, 1.) mu je moral reči: *Oskrbi svojo hišo, ker ti boš umrl, in ne boš živel.* In Ezekija obrne svoj obraz v steno in se joka rekoč: „Ne bom gledal Gospod Boga v deželi živih . . . Življenje mi je vzeto in je zvito raz mene kakor pastirski šotor.“ Zvito zares kakor pastirski šotor, to je prava beseda. Ko so v tistih časih pastirji na pašnikih prebivali, so postavili šotor in nekaj dni v njem živeli. Potem so ga vkup zvali, šli proč in ni bilo sledu, kje so prebivali poprej. Tako je z življenjem na zemlji. Naš šotor je telo; če se vse redno godi, se šotor v 25 letih postavi, ker toliko časa traja, da človek doraste; v naslednjih 25 letih že pojemlje; v tretjem oddelku že smrt položi svojo roko nanj in slednjič vse grobu zapade.

b) Samo na sebi je naše življenje kratko, pa kratko je tudi v primeri z večnostjo. Časnost in večnost! Nimamo besed, da bi eno z drugo primerili. Če bi s prstom kapljico v morju zajel ter rekel: Ta kapljica pomeni čas življenja, in morje pomeni večnost, bi se s tem le malo zaznamovalo. Ali če bi samo zrnice peska v roko vzel in rekel: To zrno pomeni čas in vsa zemlja pomeni večnost, bi se razloček med obema le malo pojasnil. Ker ta kratki, hitro tekoči čas, ki ga preživimo na svetu, kaj je proti večnosti, ki nikdar ne mine? Ko bi bil prvi človek, ki je živel na zemlji, danes še med nami, koliko vrsto let bi bil že naštel, in vendar bi bilo življenje, ki je trajalo sto- in tisočletja, le kakor trenutek proti večnosti. Dobro bi bilo, ko bi si mogli to resnico predočiti, ker bi se toliko lažje prepričali o imenitnosti svojega časnega življenja.

II. Kratki čas, ki ga na zemlji preživimo, je imeniten zato, ker je naša večnost od njega odvisna.

Vsakdo izmed nas mora prestopiti vrata večnosti. Zastonj otresa lahkomišljeni človek misel nanjo ter se oklepa sveta, katerega nerad

zapusti; resna ura, ko se mu odpró vrata večnosti, se vendar približuje. Zastonj skuša brezvernež sebe in druge pregovoriti, da je večnost le prazna beseda za strašilo in da je s smrtjo vse končano. Beseda Gospodova brezverneža osramoti, vsaka vrsta razodenja božjega kaže na življenje onstran groba, in z neizbrisljivimi črkami stoji zapisano v vesti slehernega človeka: En Bog je, in sodba in večnost!

Ta večnost pa more biti za nas dvojna, ali srečna, ali nesrečna; ali večno zedinjenje z Bogom ali večno ločenje; ali večno veselje in mir v nebesih, ali večno zdihovanje v pogubljenju. Tako se glasi božja resnica, in naj človek to taji ali verno sprejme, zgodilo se bo, kar uči evangelij (Mat. 25, 46.): *Hudobni pojdejo v večno trpljenje, pravični pa v večno življenje.*

Kakošna bo naša večnost, to je odvisno od našega življenja tukaj na zemlji. Kratki čas našega življenja je toraj res važen, ker odloči našo večno srečo ali nesrečo, in nasledki dobrega in hudega, kar storimo, segajo še dalje čez grob. Le čujmo, kako nam sv. pismo na srce poklada, da čas našega življenja odloči prihodno osodo!

a) Božja beseda nam potrjuje, da je tukaj čas delovanja, tamkaj pa čaka plačilo. *Moj Oče, ki na skrivnem vidi, ti bo povrnil* (Mat. 6, 4.) govori Zveličar, in apostelj (II. Kor. 5, 10.) pravi: *Vsi se moramo prikazati pred sodnjim stolom Kristusovim, da prejme sleherni v svojem telesu, kakor je storil, dobro ali hudo.* Pravični in vsegavedni Gospod bo tedaj vse naše misli, besede in djanja sodil, in vse, naj si bo dobro ali slabo, bo prejelo svoje plačilo, ko bomo v večnost stopili.

b) Tukaj je čas setve, tamkaj nas čaka žetev. *Kar človek seje, to bo tudi žet.* *Kdor seje (tedaj) v svojem mesu, bo od mesa tudi žet pogubljenje, kdor pa seje v duhu, bo od duha žet večno življenje.* (Gal. 6, 8.) *Kdor pičlo seje, bo tudi pičlo žet; in kdor seje v obilnosti, bo tudi v obilnosti žet.* (II. Kor. 9, 6.) Kmetovalec vseje v zemljo seme in to se poskrije ter se zdi zgubljeno. Pa glej, zopet se pokaže, dozori, in ko pride žetev, je trud poplačan. Tako je z našim življenjem na svetu. Vsak dan, vsaka ura, ki nam jo Bog dá doživeti, je tako rekoč brazda, kamor dobri kristijan seje dobro, hudobni slabo seme. Dozdeva se, kakor bi se oboje poskrilo; kajti dobra dela ljubezni, pobožnosti, potrpežljivosti, ali pa dela hudobije, kdo se še zanje zmeni? In vendar niso za vselej zginila. Ozrite se na večnost, tamkaj vse dozori za žetev; kar tukaj človek poseje, tam prinese sad; žetev pravičnega je večno življenje, žetev hudobnega večno pogubljenje.

Kako drag je toraj čas našega življenja; ker se v njem dela za večno plačilo, seje za večno žetev.

III. Ako je pa čas našega življenja tako imeniten, ga toraj moramo dobro porabiti. Saj to od nas tirja a) naša pamet.

Kaj bi rekli o poljedelcu, kateri ne bi hotel v jeseni in spomladi svojega polja obdelovati, marveč bi lenobo pasel ali po veselich letal? O bedak! bi mu rekli, glej, čas pohaja in se ne vrne več, in kaj hočeš žeti, ako nisi nič sejal? Kaj hočemo potem reči o kristijanu, ki dragi čas, v katerem bi si bil lahko pridobil nebesa in pomnoženje blaženosti, lahkomišljeno trati in kateri celo za pekel dela? Nebesa so mu bila odmenjena in zdaj je njegov delež pogubljenje; neminljivo slavo bi si bil lako pridobil, in zdaj si je strašno sodbo naklonil, in kako? Dneve, ki mu jih je Bog podelil, je z grešnimi dejanji zaznamoval, in taki so šli pred njimi v večnost. Tam zopet vse najde, storjeni grehi stopijo predenj ter ga tožijo pred sodnikom. Zopet najde svojo brezbožnost, najde tisto zaničevanje svete vere, svoje slabe besede in dejanja; mislil je, da je že vse pozabljeno in vse minulo, pa zdaj stoji pred njim kot dozoreli sad pogubljenja.

b) Da dobro porabimo čas, nas spominja beseda in izgled Zveličarja samega. Tistim, ki so ga hoteli zadrževati, je rekel: *Jaz moram delati . . . dokler je dan; pride noč, ko nihče ne more delati.* (Jan. 9, 4). O da bi nam Zveličar navdihnil to mišljenje ter nas nagibal delati dobro, dokler nam še sveti beli dan življenja. Še imamo čas, da rastemo v spoznanji in ljubezni božji, in postajamo zmiraj podobniši svojemu Odrešeniku. Kristijani moji! Ali se je doslej to zgodilo? Morebiti se je naše spoznanje božje pomanjšalo, morebiti nismo rastli v ljubezni do Boga, ampak v pregrešni ljubezni do svetá? Še je čas delati, preden pride smrtna noč. — Marsikak greh imamo obžalovati; marsikaj, kar smo v prejšnjih letih zamudili, imamo zdaj popraviti. Ah, še živijo v nas stare pregrešne navade, ogenj raznih strasti še v nas tli, mnogih grehov se še nismo poboljšali ter smo zmir pokoro odlašali. Kaj še čakamo? Solnce življenja se zmir bolj nagiblje k zatonu: delajmo toraj, preden pride smrtna noč. — Dosti je nesrečnežev, katerim morete usmiljenje v dejanji kazati; dosti je trpljenja, ki se s potrpežljivostjo spremeni v krono za večnost; dosti je nedelj in praznikov, ki jih obrnimo za Boga, ne pa za satana: kamor se ozremo, najdemo dosti priložnosti dobro delati. Delajmo tedaj, preden pride smrtna noč.

Na mrtvaškem odru v Kafarnavmu leži mrtva Jajrova hči; ali Zveličar pride in jo z vsegamogočno besedo pokliče zopet v življenje. Ko homo prej ali pozneje „na parah“ ležali, ne bo nobeden prišel, ki bi nas oživil, takrat je za nas življenje na zemlji za vselej prestriženo. Ako bi dosegli milost, da bi bili od Boga v nebesa sprejeti, potem bi se mogli z veliko tolažbo v nazaj svoje življenje ozreti ter reči: O blaženi čas, ki mi ga je Bog dal, blažena vsaka ura, ki sem jo v njegovo čast obrnil. Ako bi pa Boga in nebesa zgubili, potem bi morali z obupnostjo na življenje gledati, in nobeno kesanje bi ne bilo v stanu le en dan ali eno uro nam nazaj podeliti. Zatoraj obračajmo čas življenja tako, da nam bo priprava za srečno večnost. Amen.

Ant. Žlogar.*

Pogled na slovstvo.

1. *Directorium asecticum*, in quo de viri spiritalis eruditione tutissima sanctorum patrum documenta traduntur a R. P. Matthaeo Iosepho Rousset O. Pr. Cum approbatione rev. archiepiscopi Friburgensis et superiorum ordinis Friburgi Brisgoviae. Sumptibus Herder. MDCCCXCIII. 16°. Str. 306. Cena 1 gld. 12 kr. — To knjigo imenujem lahko zlato knjigo za duhovnika in redovnika, ali pa — da rabim drugo primeru — vsakdanji kruh za duhovno življenje. Knjiga je predeljena v dva dela: 1. je »de vita spiritali tractatus«, 2. »exercitia spiritalia.« V 1. delu govori pisatelj n. pr. o ubožtvu, molčečnosti, čistosti srca, zatajevanju; potem o duhovnem vodniku, pokorščini, zunanji dostojnosti, jedi in pijači, spanju, učenju (delu) in molitvi, posebno duhovnom o »oznanjevanju božje besede« itd. V drugem delu so vaje, to je praktični nauki in kratki navodi k potrebnim čednostim in združevanju z Bogom. Proti koncu so še kratke vaje povzete iz sv. Vincencija Fererskega. — Kar mi je v tej knjigi posebno všeč, je to, da so nauki res konkretni, prav naravnost za življenje. Tu si lahko rečeš: Tako-le stori!

2. *Besjede o brezsmrtnosti duše* i druge neke, koje je u raznih pri-godah rekao J. Rieger, doktor bogoslovja u sv. Ivanu Tabno. U Križevcih. Brzotiskom Gust. Neubergera. 80. Str. 163. Cena 1 gld. Knjiga je posvečena »preuzvišenomu gospodinu J. J. Strossmayeru, vladici v Djakovu.« — Knjiga nam podaje najprej sedem pridig o neumrljivosti človeške duše, kakor jih je govoril pisatelj sam v Djakovu. Nato je deset drugih pridig, izmed katerih je osem pisateljevih, jedna p. Monsabrėja, ena p. Avgustinova da Montefeltro. (Oba ta dva sta znana našim čitateljem.) Pisateljeve pridige so za posebne prilike, n. pr. v čast svetega Karola Bor., o cerkvenem blagoslovljenju, na veliko noč, petindvajsetletnica mašništva i. dr. Dasi je knjiga pač najzanimivejša onim, ki so te pridige čuli ali poznajo govornika samega, vendar (mislim) bi ugajala vsakemu prijatelju cerkvenega govorništva, zakaj govori so lepi, vzvišeni, skrbno izdelani in tako dostojen »monumentum« jugoslovanske cerkvene zgovornosti.

3. *Sborník historického kroužku*. Majitel, nakladatel a vydavatel: družstvo »Vlast«. Odpovědný redaktor František Zdráhal. Sešit 1. Rok 1893. V Praze. Tiskem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny. (V. Kotrba). 1893. Cena 80 kr. — Češko katoliško literarno društvo »Vlast« je osnovalo poseben odsek, imenovan »historický kroužek« pod vodstvom o. Svobode tov. Jez., da deluje proti onim zgodovinopiscem, ki z neresnicami izkušajo ogrditi katoliško cerkev. Zato izdaje »Sborník«, katerega prvi sešitek ima na 135 straneh to-le vsebino: Kato-ličanje in češki zbor leta 1608 in 1609. (Prof. Jos. Vávra.) — Slovstvene družbe v pobelgorski dóbi (profesor K. Konrád). — Kaj je veroval kralj Jurij o obha-

jilu pod obema podobama? (Frà Jos. Hamršmid.) — Poslednjih Stirideset let v jezuitskem kolegiju v Ogrskem Gradišču (prof. Franč. Zdráhal, urednik). — Ocene.

4. Katholische Dogmatik in sechs Büchern von Hermann Schell, Doctor der Theologie und Philosophie, Professor der Apologie an der Universität Würzburg. Dritter Band. Zweiter Theil. Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh. 1893. 8°. Str. 958. Cena 1 gld. 86 kr. — Ob začetku šolskega leta opozarjamo na to delo tem rajši, ker je sedaj popolno (v 3 zvezkih; 3. zvezek ima dva dela; cena vsega dela je torej 7 gld. 44 kr. — nizka za 4 dokaj debele knjige). Res je to delo delo posebne vrste. Pisatelj hodi po svojih potih, dosedanji pomočki mu ne zadostujejo. Globoko sega z izredno spekulativno nadarjenostjo in spretnostjo, pogostokrat tudi s posebno pogumnostjo v skrivnosti božje, ki nam jih je razodela večna Beseda v neskončni Dobroti in Ljubezni božji, v sv. Duhu. V 2. oddelku 3. zvezka obdeluje svete zakramente posebej, (splošni nauk o zakramentih je v 1. oddelku), torej nekako praktičen, večinoma pozitiven nauk. A tudi tukaj prodira pisatelj v globino božjih skrivnostij in hiti v višino božjih namenov. Zadnja tvarina je o dopolnjevanju našega rešenja, »Von der Vollendung des Heiles« ali o poslednjih rečeh. Misli kar vró iz vsakega stavka in zato je v tem delu nekaka čarobnost, katero čuti in spoznava vsak prijatelj mišljenja in temeljitega učenja. Ko bi bil v šoli pred poslušalci, opozarjal bi jih na to in ono v tej knjigi, kar je treba umevati ali presojati v posebnem smislu; tu ni potreba niti prilika za to. V 3. in 4. zvezku smo pogrešali cerkvenega »imprimatur«. Morebiti se nam ponudi prilika — kadar bode književna suša —, da izpregovorimo zopet kaj o tem delu.

5. Katechetische Handbibliothek. Praktisches Hilfsbüchlein für alle Seelsorger. In Verbindung mit mehreren Katecheten herausgegeben von Franz Walk, Pfarrer und Redacteur der »Katechetischen Blätter«. — Pred seboj imam več zvezkov za katehitični poduk. Knjižice imajo ročno obliko (v 16°), nizko ceno, pa, kar je največ vredno, prav vrlo in rabno vsebino. Omenjam le one zvezke, ki sem jih pregledal sam:

Peti zvezek: Verzeichniss von Worterklärungen zum Deharbe'schen Katechismus. Str. 188, cena 42 kr. Ta knjižica je bolj za Nemce.

Šesti zvezek: Die letzte Oelung. In sieben Katechesen erklärt für die oberen Klassen der Werktagsschule oder für die Feiertagsschule. Str. 138, cena 42 kr. Tudi za pridige in popoldanski krščanski nauk dobro.

Sedmi zvezek: Vollständige Katechesen für die Oberklasse der Volksschulen mit besonderer Berücksichtigung des Strassburger Diöcesan-Katechismus. I. Theil: Glaubenslehre. Str. 246, cena 62 kr. Ta zvezek razlaga preprosto in pristrčno apostolsko vero.

Osmi zvezek: Istega dela (sedmi zvezek) drugi del: Sittenlehre. Str. 271, cena 62 kr. Ta zvezek pa razlaga deset božjih, pet cerkvenih zapovedij, greh sploh in vrste grehov, poglavitne in druge grehe, pomočke zoper greh, in čednosti.

Deveti zvezek: Vollständige Katechesen für die Oberklasse der Volksschulen unter besonderer Berücksichtigung des Strassburger Diöcesan-katechismus. III. Theil: Von den Heilmitteln. Von Dr. Jul. Gapp, Pfarrer in St. Pilt. 1893. Str. 276. Cena 62 kr. Tu je nauk o milosti božji sploh (kratko) in pa o sv. zakramentih.

Deseti zvezek: Der Religionsunterricht in der unteren Klasse der kathol. Volksschule. Str. 420, cena 93 kr. Ta knjižica se mi zdi posebno dober pomoček za težavno podučevanje malih otrók. Da se ozira metoda deloma na apostolsko vero, deloma na znane molitve, moramo le odobravati. Gospode katehete opozarjamo na ta zvezek.

Enajsti zvezek: Katechetische Vorbereitung der Kinder auf die erste Beichte. Str. 32. cena 15 kr. Mala knjižica utegne dobro olajšati nauk za prvo spoved.

Dvanajsti zvezek: Der Seelsorger und die kleinen Kinder, (Pastoralbriefe an einen angehenden Pfarrer). Von Dr. Jul. Gapp, Pfarrer in St. Pilt. Str. 75, cena 31 kr. — V pismih pisani poduk, kako treba učiti in pripravljati otroke zlasti za spoved in sv. mašo.